

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

ISSN 1330 - 500X
PRINTED IN CROATIA
9 771330 5000003

0 1 8 1 1

16. OBLJETNICA VOJNO REDARSTVENE OPERACIJE

BLJESAK

1995 - 2011

NOVOSTI IZ SVIJETA

Priredio Domagoj VLAHOVIĆ

WASHINGTON

USAF

DODATNA POTRAŽIVANJA

U svojim novčanim potraživanjima upućenim Kongresu, američka ratna mornarica i ratno zrakoplovstvo traže dodatnih 808 milijuna dolara koji nisu predviđeni projekcijom za 2012. godinu. Mornarica je zahtjevnija, potrebno joj je 684 milijuna za održavanje brodova, kao i za dijelove za mornaričke zrakoplove. Zrakopolovci traže samo 124 dodatna milijuna, zanimljivo, i zbog zamjene streljiva potrošenog u udarima na Gadafijeve postrojbe u Libiji. S druge strane, kopnena vojska nema nikakvih potraživanja, što je prvi slučaj još od 1995. godine!

KINGS BAY

TOMAHAWK S FLORIDE

Američka se podmornica USS Florida (klasa Ohio) 29. travnja vratila u svoju bazu Kings Bay u Georgiji s petnaestomjesečnog putovanja. Amerikanci su ga nazvali povijesnim. Naime, podmornica je sudjelovala u operaciji Odyssey Dawn, kako Amerikanci nazivaju udare na Gadafijeve postrojbe. U sklopu djelovanja, s podmornice je ispaljeno više od 90 Tomahawka. To je bio prvi slučaj ikad da podmornica u realnom sukobu ispaljuje te projektilne. Nakon povratka plovila u SAD, visoki mornarički časnici izrazili su oduševljenje uspješnim djelovanjem i borbenim kapacitetima podmornice. "Podmornice su ključne za pobjedu u bilo kojem ratu protiv bilo koga, danas i sutra", izjavio je zapovjednik 6. flote viceadmiral Harry B. Harris.

US Navy

LASHKAR GAH

KRALJEVSKI MLADENCI U AFGANISTANU

Britanski vojnici koji služe u ISAF-u nisu mogli nazoći kraljevskom vjenčanju, ali su se na razne načine pobrinuli da ipak proslave taj događaj. Vjenčanje su promatrali na televiziji, a usput i pekli roštilj ili nazdravljali bezalkoholnim pjenušcem ili pivom. Naravno, na pro-

slave su pozivali kolege iz Afganistanske nacionalne armije, kao i kolege iz drugih vojski ISAF-a. Najdovitljivijima su se činili vojnici kojima su se Kate i William pridružili i osobno. Doduše, riječ je o kartonskim likovima mладог para...

PEKING

OTVARANJE MEDIJIMA

Kinesko ministarstvo obrane je 28. travnja u Pekingu održalo prvu regularnu tiskovnu konferenciju u svojoj povijesti. Odsad će ih održavati svake posljedne srijede u mjesecu, a glavnu će ulogu u njima, kao što je imao i u prvoj, imati glasnovozvaničnik ministarstva Geng Yansheng. Namjera Kineza jest da pomoću

konferencija "pomognu svijetu da bolje razumije kineske oružane snage", kao i da "izbjegnu i reagiraju na zabrinutost zbog razvoja kineskih oružanih snaga". Na prvoj, polusatnoj, konferenciji teme su bile internetska sigurnost, testiranje zrakoplova J-20, kao i kineski odnosi sa SAD-om, Japanom i Indijom.

GIBRALTAR

NOVI INCIDENT

U teritorijalnim vodama Gibraltara 3. se svibnja dogodio novi incident, treći u dvije godine. Vlast ovog britanskog teritorija uložila je službeni prosvjed u kojem tvrdi da je španjolska korveta Atalaya (na slici) u jutarnjim satima nedopušteno ušla u njihovo područje. Vlada Gibraltara je u priopćenju dodala da je Atalaya prilazila trgovackim brodovima i upozoravala ih da dižu sidra i odlaze jer nemaju dopuštenje biti u španjolskim teritorijalnim

Armada Espanola

vodama. S druge strane, Britanci su im poručivali da ne idu nikamo, što su i poslušali. Britanska mornarica dvaput je radnjom upozorila Španjolce da napuste područje, a zatim prema njima poslala gumeni čamac u pratinji ophodnje broda HMS Scimitar. Nakon nekog vremena, Španjolci su otišli.

14

Kune - uspjesi i u ratu i u miru

Najveće je odličje ono koje vam je dao hrvatski narod jer ste stvorili hrvatsku državu, kazao je general-bojnik Josip Stojković, izaslanik ministra obrane i načelnika GSOSRH-a u prigodi obilježavanja obljetnice Kuna. Dodao je da su *Kune* okosnica sadašnjeg GOMBR-a u koji je ugrađeno njihovo iskustvo, vještine i srčanost s kojom obavljaju svoje zadaća u zemlji kao i u međunarodnim operacijama

12

Crvene beretke - znak nade i pobjede

Tamo gdje su se pojavile crvene beretke, rađala se nade, jačalo je uvjerenje da ništa nije nemoguće i da je dan konačne slobode blizu. U mozaik naših hrvatskih postignuća, posebice članstva u NATO-u i europske budućnosti uložena su vaša ostvarenja, vaše rane, životi i vaše pobjede, kazao je ministar Božinović u prigodi obljetnice legendarne 4. gardijske brigade

Naslovnicu izradio Predrag BELUŠIĆ

Treba zadržati dostojanstvo i ponos kojim su se vodili pripadnici Bljeska u obrani za slobodnu Hrvatsku. Istina, ljubav i hrabrost bile su misli vodilje poginulih i ranjenih branitelja, a upravo su vjernost i neizmjerna snaga branitelja osnovne poruke koje trebaju i danas poslužiti svima, kazao je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac na misi zadušnici u prigodi obilježavanja 16. obljetnice VRO Bljesak u Okučanima

4

MORH I OSRH

- 6 NOVOSTI IZ MORH-a**
General Čačić uvršten u Dvoranu slavnih u Washingtonu
- 7 NOVOSTI IZ OSRH-a**
Primopredaja dužnosti između generala Bagarića i Šćurija
- 8 NOVOSTI IZ NATO-a**
NATO-ova politika izbora meta u Libiji ne predviđa gađanje određenih pojedinaca
- 10 VOJARNA "JOSIP JOVIĆ" U UDBINI**
Temeljna padobranska obuka
- 16 NOVOSTI IZ MORH-a I OSRH-a**
Državni tajnik Šimunović u State Departmentu i Pentagonu
- 17 POZIV ZA SUDJELOVANJE NA IZLOŽBI**
"Dva desetljeća OSRH, 1991.-2011."

VOJNA TEHNIKA

- 18 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 VOJNA TEHNIKA**
Pištolj XDM - najnovija perjanica hrvatske industrije lakog naoružanja

MAGAZIN

- 27 VOJNA TEHNIKA**
Taktički nož Extrema Ratio Fulcrum
- 30 MIROVNE MISIJE UN-a**
UNMOGIP - Kašmir (1948. -) (II. dio)
- 32 DOMOVINSKI RAT**
Podaci iz srpskih izvora o stradanju srpskoga stanovništva u Oluji za koje nisu odgovorne hrvatske snage (I. dio)
- 33 POZDRAV DOMOVINI**
Vukovarska bolnica
- 35 IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Kratka strojnica Sudajeva PPS-43

OKUČANI

SOJI, snimio Josip KOPI

Budnicama u izvedbi Orkestra OSRH-a ulicama Okučana, polaganjem vijenaca kod Središnjeg križa u Spomen-parku hrvatskim vitezovima te misom za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve Domovinskog rata u crkvi sv. Vida obilježena je 1. svibnja u Okučanima 16. obljetnica vojno-redarstvene operacije Bljesak, kojom je u samo tridesetak sati oslobođeno dotad okupirano područje zapadne Slavonije.

Treba zadržati dostoјanstvo i ponos kojim su se vodili pripadnici Bljeska u obrani za slobodnu Hrvatsku. Istina, ljubav i hrabrost bile su misli vodilje poginulih i ranjenih branitelja, a upravo su vjernost i neizmjerna snaga branitelja osnovne poruke koje trebaju i danas poslužiti svima, kazao je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac na misi zadušnici u prigodi obilježavanja 16. obljetnice VRO Bljesak u Okučanima

Uz postroj ratnih zastava vijence su za poginule pripadnike Oružanih snaga Republike Hrvatske i Ministarstva unutarnjih poslova kod Središnjeg križa položili i zapalili svjeće obitelji poginulih pripadnika, izaslanik Predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OS-a, načelnik GSOS-a RH general-pukovnik Drago Lovrić s izaslanstvom, predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić s izaslanstvom, uime Vlade ministar

16. obljetnica VR

Vijence je za poginule pripadnike OSRH i Ministarstva unutarnjih poslova kod Središnjeg križa položio i izaslanik Predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OS-a, načelnik GSOS-a RH general-pukovnik Drago Lovrić s izaslanstvom

Za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve u Domovinskom ratu služena je misa zadušnica u crkvi sv. Vida koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac

Obilježavanju 16. obljetnice VRO Bljesak nazočili su i ministri Tomislav Ivić, Davor Božinović i Tomislav Karamarko

U sklopu svečanosti visoki vojni i civilni uzvanici obišli su taktičko-tehnički zbor naoružanja i vojne opreme

abitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić s izaslanstvom u kojem su bili i ministar obrane Davor Božinović i ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko, zajedno s udru-gama proizšlim iz Domovinskog rata, izaslanstvo Oružanih snaga predvođeno zamjenikom načelnika GSOS-a general-pukovnikom Slavkom Barićem, izaslan-stvo Ravnateljstva predvođeno glavnim ravnateljem policije Oliverom Grbićem i izaslanstvo Brodsko-posavske županije i općine Okučani predvođeno brodsko-po-savskim županom Danijelom Marušićem.

Potom je za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve u Domovinskom

ratu služena misa zadušnica u crkvi sv. Vida koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. Posebnu zahvalnost na nesebičnom doprinisu u vojno-redar-stvenoj operaciji Bljesak 42-ojici poginulih branitelja i 162-ojici ranjenih branitelja iskazao je generalni vikar Jakov Mamić. U svojoj propovijedi naglasio je da treba zadržati dostojanstvo i ponos kojim su se vodili pripadnici Bljeska u obrani za slobodnu Hrvatsku. Istaknuo je i da su istina, ljubav i hrabrost bile misli vodilje poginulih i ranjenih branitelja te da su upravo vjernost i neizmjerna snaga branitelja osnovne poruke koje trebaju i danas poslužiti svima.

U sklopu svečanosti visoki vojni i civilni uzvanici obišli su taktičko-tehnički zbor naoružanja i vojne opreme u Zagrebačkoj ulici u Okučanima na kojem je izlože-na borbena i neborbena tehnika koja se rabila u operaciji Bljesak, ali i nova oprema koja je trenutačno u uporabi u OSRH. Tako su, između ostalog, građani mogli razgledati novo borbeno oklopno vozilo Patria, tenk M84, novu hrvatsku jurišnu pušku VHS te naoružanje, opremu i sredstva koje pripadnici OSRH rabe u međunarodnim mirovnim misijama, ali i upoznati se s mogućnostima zapošljava-nja u OSRH te programom dragovoljnog služenja vojnog roka. ■

Ovo priznanje dodjeljuje se najuspješnjim polaznicima ove, u svijetu prestižne, obrazovne institucije, koji su nakon završetka školovanja na ovom sveučilištu bili postavljeni na najviše položaje unutar obrambenog sustava.

Pokojni general-bojnik Čačić bio je polaznik Škole nacionalne sigurnosti na navedenom sveučilištu 2000./2001. godine i prvi je Hrvat kome je dodijeljeno ovo časno priznanje

GENERAL ČAČIĆ UVRŠTEN U DVORANU SLAVNIH U WASHINGTONU

Državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović nazario je, u sklopu posjeta Washingtonu, ceremoniji posmrtnog uvrštenja general-bojnika Gordana Čačića u Dvoranu slavnih međunarodnih polaznika na američkom National Defense University u Washingtonu.

Uz državnog tajnika Šimunovića ceremoniji su također, s hrvatske strane, nazočili veleposlanik RH pri NATO-u Igor Pokaz, zamjenik veleposlanice RH u SAD-u Vice Skračić, hrvatski vojni izaslanik u SAD-u i Kanadi brigadni general Mate Pađen, predsjednik Zajednice udruga dragovoljaca Domovinskog rata Tom Kaćinari te brojni prijatelji pokojnog generala Čačića iz Hrvatske i SAD-a. Ovo priznanje dodjeljuje se najuspješnjim polaznicima ove, u svijetu prestižne, obrazovne institucije, koji su nakon završetka školovanja na ovom sveučilištu bili postavljeni na najviše položaje unutar obrambenog sustava. Pokojni general-bojnik Čačić bio je polaznik Škole nacionalne sigurnosti na navedenom sveučilištu 2000./2001. godine i prvi je Hrvat kome je dodijeljeno ovo časno priznanje. Priznanje je primila supruga pokojnog generala Vesna Čačić. Nakon primanja priznanja obratila se okupljenima prigodnim govorom u kojem je zahvalila svima koji su sudjelovali u realizaciji uvrštanja. Također, u sklopu posjeta Washingtonu državni tajnik Šimunović sastao se 29. travnja u Državnom tajništvu sa zamjenikom pomoć-

nika državne tajnice za JI Europu Thomasom Countrymanom. Razgovaralo se o mogućnostima šire regionalne suradnje u pogledu razvoja zajedničkih obrambenih sposobnosti, hrvatskom doprinosu misiji u Afganistanu a posebno o hrvatskom zapovjedništvu Škole vojne policije u Kabulu, pri čemu je istaknuta odlična suradnja s partnerima iz regije koji sudjeluju u tom projektu. Razgovaralo se i o potpori SAD-a pri ulasku RH u EU. U nastavku posjeta državni tajnik Šimunović sastao se i sa zamjenikom posebnog predstavnika za Afganistan i Pakistan Danielom Feldmanom te su razgovarali o trenutčnom doprinosu RH u Afganistanu te o provedbi strategije tranzicije prema razvoju vlastitih afganistanskih sposobnosti. Obostrano je iskazana velika važnost razvoja obučnih sposobnosti u Afganistanu. Sastancima su uz državnoga tajnika Šimunovića nazočili i veleposlanica RH u SAD-u Kolinda Grabar Kitarović, hrvatski vojni izaslanik u SAD-u i Kanadi brigadni general Mate Pađen, pomoćnik VIZ-a bojnik Robert Katić te ministar savjetnik u Veleposlanstvu RH u Washingtonu Dario Mihelin.

OJI

Državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović u sklopu posjeta sastao se sa zamjenikom pomoćnikom državne tajnice za JI Europu Thomasom Countrymanom i sa zamjenikom posebnog predstavnika za Afganistan i Pakistan Danielom Feldmanom

Primopredaja dužnosti između generala Bagarića i Šćurija

Primopredaja dužnosti između zapovjednika Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO) general-bojnika Vlade Bagarića i zamjenika zapovjednika HRZ-a i PZO-a brigadnog generala Dražena Šćurija, koji je imenovan zapovjednikom HRZ-a i PZO-a, obavljena je 2. svibnja.

Brigadni general Dražen Šćuri pripadnik je OSRH-a od 1991. Obnašao je razne dužnosti u HRZ-u i PZO-u, od zapovjednika Eskadrile helikoptera, načelnika Odjela za operativne poslove Zapovjedništva HRZ-a i PZO-a do posljednje dužnosti, zamjenika zapovjednika HRZ-a i PZO-a. Više je puta pohvaljivan i nagradivan te odlikovan Spomenicom Domovinskog rata, Redom hrvatskog trolista i Spomenicom domovinske zahvalnosti, kao i medaljama Bljesak, Oluja i Iznimni pothvati. Diplomirani je inženjer prometa, a od vojnih škola završio je Zapovjedno-stožernu školu "Blago Zadro" i Ratnu školu "Ban Josip Jelačić", kao i nekoliko tečajeva u inozemstvu.

OJI

Obilježena 16. godišnjica pogibije stožernog brigadira Rudolfa Perešina

Polaganjem vijenca i paljenjem svjeća na spomen-obilježju na groblju Mirogoj, izaslanstvo Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO) obilježilo je 16. godišnjicu pogibije pilota HRZ-a i PZO-a stožernog brigadira Rudolfa Perešina koji je 1995. stradao tijekom provedbe borbene zadaće u vojno-redarstvenoj operaciji Bljesak.

Obilježavanju godišnjice pogibije pilota Perešina nazočila je i obitelj poginulog. Pilot Rudolf Perešin poginuo je tijekom vojno-redarstvene operacije Bljesak, pošto su neprijateljske snage 2. svibnja 1995. oborile avion MiG-21 kojim je upravljao. Njegovi posmrtni ostaci vraćeni su Hrvatskoj 4. kolovoza 1997., a 15. rujna 1997. pokopan je na Gradskom groblju Mirogoj. Rudolf Perešin poginuo je kao zapovjednik 21. eskadrile lovačkih aviona 91. zb Pleso. Sudjelovao je u svim borbenim operacijama HRZ i PZO-a. Odlikovan je Redom kneza Domagoja s ogrlicom, Redom Nikole Šubića Zrinskog, Redom bana Jelačića, Redom Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana s pozlatom, Redom Stjepana Radića, Spomenicom Domovinskog rata i Spomenicom domovinske zahvalnosti za pet godina. Nositelj je medalja za Iznimni pothvat i Bljesak.

OJI

Počast za 12 redarstvenika

Polaganjem vijenaca i paljenjem svjeća državnih i drugih izaslanstava podno spomen-ploče u središtu Borova te komemorativnim skupom obilježena je 20. godišnjica ubojstva 12 pripadnika Specijalne jedinice policije Vinkovci, koje su pripadnici srpskih paravojnih postrojba ubili i masakrirali 2. svibnja 1991. u Borovu Selu, današnjem Borovu.

Vijence su položili i svjeće zapalili roditelji i članovi obitelji poginulih redarstvenika, uime Predsjednika države to je učinio njegov posebni savjetnik za branitelje Predrag Matić, izaslanstvo Hrvatskog sabora predvođeno predsjednikom Luka Bebićem te Vlade s premijerkom Jadrankom Kosor na čelu. Vijence su položila i svjeće zapalila i izaslanstva Ravnateljstva policije, Vukovarsko-srijemske županije, Koordinacije udruga iz Domovinskog rata, 204. vukovarske brigade te Udruge specijalne policije iz Domovinskog rata čiji su članovi u mimohodu prošli od ulaza u Borovo do spomenika.

Predrag Matić je tom prigodom kazao: "Ustrajat ćemo da počinitelji tog i drugih zločina odgovaraju i tu ćete imati punu potporu Predsjednika Republike."

Predsjednik Sabora Luka Bebić poručio je da je Domovinski rat bio pravedan i obrambeni te pozvao okupljene na obranu njegovih vrijednosti od onih koji, kako je kazao, Domovinski rat žele omalovažiti.

Premijerka Kosor je poručila da "svatko tko je odgovoran za bilo koji zločin u Domovinskom ratu, koji je bio pravedan, obrambeni, oslobođalački, mora odgovarati". Zločin u Borovu bio je "nagovještaj svega što će nam se događati tijekom teških ratnih godina. Hrvatska je bila žrtva agresije, žrtva teškog stroja koji je dolazio s istoka, žrtva velikosrpske miloševičevske politike", rekla je dodavši da je završetak pregovora za ulazak u EU i trenutak kad će Hrvatska postati 28. članica EU-a, posljednja velika hrvatska bitka.

Ministar unutarnjih poslova Tomislav Karamarko ocijenio je da su dvanaestorica redarstvenika svojim plemenitim domoljubljem, hrabrošću i odvažnošću zadužili cijelu Hrvatsku te postali uzor svojim kolegama. MUP čini sve kako bi odgovorne za zločin u Borovu selu stigla ruka pravde, dodao je.

Molitvu za poginule branitelje predvodio je vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, a u župnoj crkvi sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima služena je misa zadušnica.

HINA

Lana KUNIĆ, foto: NATO

NATO-ova politika izbora meta u Libiji ne predviđa gađanje određenih pojedinaca

Pošto su medijske agencije objavile informaciju da je najmlađi sin libijskog vođe Moamera Gadafija, Saif al-Arab Gadafi, ubijen, zajedno sa svoje troje djece i to tijekom zračnog napada NATO-a, tu informaciju nije potvrdio i Savez. Naime, NATO je potvrdio da je izveo napad na područje Bab al-Azizija u Tripoliju, kao i to da su svjesni medijskih objava prema kojima su ubijeni i članovi Gadafijeve obitelji.

"Znamo za nepotvrđena medijska izvješća po kojima bi neki članovi Gadafijeve obitelji mogli biti ubijeni", rekao je u priopćenju zapovjednik operacije u Libiji, general Charles Bouchard. Istaknuo je i da NATO žali zbog bilo kojeg izgubljenog života, posebice nevinih civila te da

su svi ciljevi NATO-a vojni i da ciljevi napada nisu pojedinci. Da NATO-ova politika izbora meta u Libiji ne predviđa gađanje određenih pojedinaca, rekao je u nedjelju britanski premijer David Cameron, no ni on nije htio komentirati vijest o tome da su u napadu ubijeni članovi Gadafijeve obitelji. Naglasio je i da je u toj zemlji jasan izbor meta te da su one u skladu s UN-ovom Rezolucijom 1973., kao i da se ondje žele spriječiti civilne žrtve gađanjem ratnih strojeva koje rabi Gadafi. Inače, prije ovoga napada libijski je vođa putem medija poručio da je

Libija spremna na prekid vatre, ali on ne može biti jednostran, a NATO je optužio da ne prestaje s "križarskim" napadima. "Ja neću napustiti svoju zemlju. Nitko me ne može prisiliti da to učinim i nitko mi ne može reći da se ne borim za svoju zemlju", izjavio je Gadafi. Njegovu ponudu Savez je tijekom vikenda odbio istaknuvši da će zapadne zemlje nastaviti sa zračnim napadima na snage Vlade u Libiji dok su god ondje ugroženi civili. Prije pokušaja primirja NATO je pokraj prošlog tjedna optužio snage libijskog čelnika da postavljaju mine u luci u Misrati da bi spriječile slanje humanitarne pomoći u grad. Visoki dužnosnik NATO-a rekao je da su saveznički brodovi u Sredozemnom moru zaustavili male brodove u vodama ispred Misrate, te se dogodio incident u kojem je postalo očito da neki brodovi, za koje se prepostavlja da pripadaju Gadafijevim snagama, postavljaju mine u blizini luke. Inače, brod s tisuću ljudi iz opkoljenoga libijskoga grada Misrate, među kojima su stotine nigerijskih izbjeglica, stigao je u četvrtak u Bengazi, uporište libijske pobune. Iz Organizacije za migracije su objasnili da se kasnilo zbog sigurnosne situacije i bombardiranja luke Misrate, koju su bombardirale snage libijskog vođe. Prema podacima te organizacije oko 626 000 ljudi izbjeglo je iz Libije. a organizacija je evakuirala više od 5500 uglavnom stranih djelatnika.

General Petraeus službeno imenovan za direktora Središnje obavještajne agencije

General David Petraeus prošloga je tjedna službeno imenovan za direktora Središnje obavještajne agencije (CIA). Na istoj je svečanosti održanoj potkraj prošlog tjedna američki predsjednik Barack Obama u Bijeloj kući službeno imenovao

Leona Panettu za sljedećeg ministra obrane. Obama je tada istaknuo da taj izbor nudi kontinuitet i jedinstvo napora koje ovaj trenutak u povijesti zahtijeva, dok njegova administra-

cija vodi dva rata, u Afganistanu i Iraku i bori se na trećem ratištu u Libiji.

"S obzirom na ključno razdoblje u koje ulazimo, osjećao sam da je apsolutno bitno postaviti ovaj tim, tako da možemo ostati usredotočeni na našu misiju, održati zamah i očuvati naš narod sigurnim. To su čelnici koje sam izabrao da nam pomognu u teškim danima koji su pred nama", kazao je Obama. Tom prigodom američki je predsjednik imenovao generala Johna Allena nasljednikom Petraeusom kao zapovjednika međunarodnih i američkih snaga u Afganistanu te Ryana Crockera sljedećim veleposlanikom SAD-a u Afganistanu. Predsjednik je također pozvao Senat da u najkraćem mogućem roku potvrdi ta imenovanja. Na imenovanju generalu Petraeusu čestitao je i glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen koji je u svom priopćenju istaknuo da mu zahvaljuje na njegovu doprinosu u Afganistanu. "ISAF je doživio mnoge uspjehe pod njegovim zapovjedništvom", nagnasio je Rasmussen.

Rasmussen čestitao Obami

Rasmussen je čestitao američkom predsjedniku Baracku Obami i svima koji su sudjelovali u operaciji protiv Osame bin Laden. Naime, kako je na konferenciji za novinare izjavio američki predsjednik, vođa terorističke mreže Al-Qaide Osama bin Laden ubijen je u nedjelju u oružanom sukobu s američkim snagama u Pakistanu.

"Ovo je važan uspjeh za sigurnost NATO-saveznika i svih naroda koji su nam se pridružili u nastojanjima i borbi protiv pošasti globalnog terorizma kako bi svijet učinili sigurnijim", kazao je Rasmussen. Istaknuo je da je napad na Sjedinjene Države 11. rujna bio napad, protiv svih saveznika, a prisjetio se i tisuća nevinih života koji su bili žrtve terorizma, u Afganistanu i diljem svijeta. Rasmussen je zaključio da je terorizam i dalje izravna prijetnja sigurnosti i međunarodnoj stabilnosti te da je upravo međunarodna suradnja odlučujuća da bi

se to ostvarilo. "NATO saveznici i partneri će nastaviti svoju misiju da bi se osiguralo da Afganistan nikada više ne postane sigurno utočište za ekstremizam, već da bude mjesto mira i sigurnosti. Nastaviti ćemo se boriti za vrijednosti slobode i demokracije te ljudskosti, koje je Osama bin Laden htio poraziti", rekao je Rasmussen.

Obilježavanje obljetnice ulaska Hrvatske u NATO ispred sjedišta ZET-a

Obilježavanje obljetnice ulaska Hrvatske u NATO održano je prošlog tjedna ispred sjedišta ZET-a na zagrebačkoj Remizi, gdje je uz zajednicu udruga HVIDRA-e grada Zagreba proslavljen nazočio predsjednik RH Ivo Josipović i ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić.

Predsjednik Josipović je tom prigodom podsjetio da je upravo ta obljetnica prilika da se sjetimo svih koji su položili svoje živote i dali svoje zdravlje za domovinu, kao i onih koji su znali prepoznati što je dobro i pravedno, kamo Hrvatska treba ići i što je njezin strateški izazov. Predsjednik je naglasio i da je Hrvatska danas odgovorna članica NATO-a i da hrvatski vojnici djeluju u mirovnoj misiji u Afganistanu gdje rade težak, odgovoran i opasan posao i to na najbolji mogući

Foto HINA

način. U svom se govoru dotaknuo i pregovora Hrvatske o pristupanju Europskoj uniji te je rekao da se nuda da će se građani na referendumu o pristupanju izjasniti pozitivno. Prema riječima ministra Tomislava Ivića, ulazak Hrvatske u NATO jedan je od najvažnijih datuma u novijoj hrvatskoj povijesti, a za što su uvelike zasluzni i branitelji koji su sudjelovali u Domovinskom ratu. Da je upravo ulazak Hrvatske u NATO bio cilj njegova naraštaja, kao što je danas cilj ulazak u EU, ustvrdio je predsjednik Zajednice udruga HVIDRA-e grada Zagreba Mirko Ljubičić. Naime, upravo je on zaslužan za ideju NATO tramvaja, a koji je toga dana prometovao od okretišta Remiza do Trga bana Jelačića i to s putnicima – državnim i gradskim dužnosnicima kao i građanima Zagreba.

Tijekom pet radnih dana, nerijetko radeći i više od deset sati dnevno, polaznici obuke i njihovi instruktori padobranstva iz BSD-a uvježbavaju skokove pomoću sustava veza identičnih padobranu kojim će skakati (simulatora) i upoznaju se s teorijom izvođenja skokova. Nakon petodnevnog zemaljskog obučavanja slijedi pismena i praktična provjera usvojenog znanja. Oni koji je uspješno prođu, započet će s drugim dijelom padobranske obuke - onim u kojem će, s padobranom na ledima, trenutak prije iskakanja, zemlju mjerkati s nekoliko stotina metara udaljenostima

Bojna za specijalna djelovanja provedla je od 18. do 29. travnja Temeljnu padobransku obuku koja se, u svom prvom dijelu, održavala u vojarni "Drgomalj" u Delnicama, a završena je u Udbini, u vojarni "Josip Jović".

Polaznici ove obuke, pripadnici OSRH-a, moraju prethodno proći liječnički pregled za vojnog padobranca te na ulaznom testu zadovoljiti kriterije tjelesne spremnosti. Tek tada će odabrani, njih najviše 30, započeti s prvim dijelom programa Temeljne padobranske obuke - zemaljskom pripremom.

Tijekom pet radnih dana, nerijetko radeći i više od deset sati dnevno, polaznici obuke i njihovi instruktori padobranstva iz BSD-a uvježbavaju skokove pomoću sustava veza identičnih padobranu kojim će skakati (simulatora) i upoznaju se s teorijom izvođenja skokova.

A što teorija izvođenja skokova obuhvaća?

Padobranac instruktor prve klase u BSD-u, strpljivo nabrala: "Radi se priprema opreme za skok, postupci u zrakoplovu tijekom leta, način iskakanja, radnje ispod kupole, način doskoka i prikupljanje opreme. Naravno, polaznici moraju u potpunosti svladati pakiranje padobrana, a u teorijskom dijelu radimo i na uvježbavanju prirudnih postupaka."

Nakon petodnevnog zemaljskog obučavanja slijedi pismena i praktična provjera usvojenog znanja. Oni koji je uspješno

prođu, započet će s drugim dijelom padobranske obuke - onim u kojem će, s padobranom na ledima, trenutak prije iskakanja, zemlju mjerkati s nekoliko stotina metara udaljenosti.

Tijekom ovog dijela obuke polaznici rabe padobran MC1-1C okrugle konstrukcije s automatskim otvaranjem, i izvode najmanje pet skokova čija se razina složenosti postupno povećava. Tako se prva dva skoka izvode s osnovnom opremom i s visine od 800 m, slijede skokovi s dodatnom opremom i naoružanjem s visine od 500 m da bi se, konačno, ciklus temeljne padobranske obuke završio noćnim skokom s visine od 400 m. Polaznici su time stekli potrebne vještine, znanja i iskustvo za obavljanje skokova s automatskim otvaranjem padobrana, uz nošenje opreme i

Uz svaku skupinu polaznika Temeljne padobranske obuke, u svakoj fazi njihova napredovanja, angažirano je najmanje pet do šest instruktora, a najveći broj polaznika uspješno završi ovu obuku. Nešto je drugačije na sljedećoj razini padobranske obuke, na Naprednoj obuci, koja je zahtjevnija jer u njoj polaznici, osim skokova s automatskim otvaranjem padobrana, moraju svladati i skokove slobodnim načinom otvaranja padobrana. Tu, složeniju obuku uspješno završi oko dvije trećine polaznika

NA RANSKA OBUKA

naoružanja, pa je tako i svrha Temeljne padobranske obuke ispunjena.

Padobranac instruktor kaže: "Uz svaku skupinu polaznika Temeljne padobranske obuke, u svakoj fazi njihova napredovanja, angažirano je najmanje pet do šest instruktora, a najveći broj polaznika uspješno završi ovu obuku. Nešto je drugačije na sljedećoj razini padobranske obuke, na Naprednoj obuci, koja je zahtjevnija jer u njoj polaznici, osim skokova s automatskim otvaranjem padobrana, moraju svaljati i skokove slobodnim načinom otvaranja padobrana. Tu, složeniju obuku uspješ-

no završi oko dvije trećine polaznika." Instruktori imaju dugogodišnje iskustvo i tijekom vremena su uspješno obučili velik broj padobranaca i sami napravili stotine padobranskih skokova, a na pitanje o budućnosti padobranstva u OSRH gotovo uglaš kažu: "Problem je u tome što u OS-u ne postoji vojni pravilnik o padobranstvu, a razlika između vojnog i civilnog padobranstva je velika. Polaznici našeg tečaja, tijekom obučnog procesa, skaču i noću, i s oružjem, i s naprtnjačama od 30 kilograma – to u civilstvu ne postoji, no mi se svejedno moramo vezati za civilne pravilnike i

dozvole. To je problem koji nam često otežava rad."

Od 1994. godine kada je započelo provođenje temeljnih padobranskih obuka, proces obuke je prošlo oko 1800 polaznika. Tijekom svih tih godina, i uz tako velik broj polaznika, nije se dogodio ni jedan slučaj ozbiljnijeg ozljđivanja na obuci – i to je jedan od najboljih pokazatelja njezine vrijednosti. Za to su najzaslužniji padobranci instruktori. Oni su tim koji padobranske obuke provodi od njezinih početaka, a odnedavno u obuci sudjeluju i padobranci vježbenici. ■

Tamo gdje su se pojavile crvene beretke, rađala se nada, jačalo je uvjerenje da ništa nije nemoguće i da je dan konačne slobode blizu. U mozaik naših hrvatskih postignuća, posebice članstva u NATO-u i europske budućnosti uložena su vaša ostvarenja, vaše rane, životi i vaše pobjede, kazao je ministar Božinović u prigodi obljetnice legendarne 4. gardijske brigade

CRVENE BERETKE - ZNAK NADE I POBJEDE

Svečanom akademijom koja je 28. travnja održana u splitskom Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika završen je trodnevni program obilježavanja 20. obljetnice osnutka 4. gardijske brigade. Akademiji su nazočili izaslanik Predsjednika RH, načelnik GSOS-a, general-pukovnik Drago Lovrić, izaslanici predsjednice Vlade - ministar obrane Davor Božinović, ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić te Branko Bačić,

ministar zaštite okoliša, graditeljstva i prostornog uređenja, kao i brojni visoki gosti i uzvanici, nekadašnji i sadašnji pripadnici postrojbe, njezini zapovjednici i prijatelji. Obraćajući se okupljenima uime predsjednice Vlade i uime MORH-a, ministar obrane Davor Božinović je podsjetio da je vrijeme u kojem je ova brigada nastala, stasala i ispisivala povijest bilo vrijeme obrane samog opstanka, i baš tada "tamo gdje su se pojavile crvene beretke, rađala se nada,

jačalo je uvjerenje da ništa nije nemoguće i da je dan konačne slobode blizu". "Konačno", zaključio je Božinović, "u mozaik naših hrvatskih postignuća, posebice članstva u NATO-u i europske budućnosti uložena su vaša ostvarenja, vaše rane, životi – i vaše pobjede."

Načelnik Glavnog stožera OS-a, general-pukovnik Drago Lovrić, pozdravio je nazočne uime predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga, lve

Josipovića i podsjetio na svijetle trenutke i velike pobjede 4. gbr, ali i na gubitke koje je postrojba na svom putu imala: 194 njezina pripadnika su položila živote, a petorica se smatraju nestalima u obrani domovine.

Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić,

govoreći kao izaslanik predsjednice Vlade, izrazio je zahvalnost i odao priznanje svim pripadnicima 4. gardijske brigade i svim braniteljima koji su najzaslužniji za hrvatsku slobodu i neovisnost.

Na kraju svečane akademije, pripadnici 4. gbr dodijelili su zahvalnice predsjedniku RH Ivi Josipoviću i predsjedniku Vlade Jadranki Kosor te ih uručili njihovim izaslanicima. U spomen na sve poginule pripadnike ove brigade, vijence su u Spomen-kapeli sv. Križa na Dračevcu položili general-pukovnik Drago Lovrić, ministri u Vladi Davor Božinović, Tomislav Ivić i Branko Baćić kao i brojna druga izaslanstva županja, gradova i općina.

Trodnevni program obilježavanja ove godišnje, jubilarne obljetnice obuhvatio je brojne sadržaje: otvorena je izložba ratnih fotografija u Galeriji fotokluba Split; ispred Vile Dalmacija na Mejama otkrivena je spomen-ploča u sjećanje na 28. travnja 1991., kada je utemeljena 4. brigada ZNG-a, poslije preimenovana u 4. gardijsku brigadu; u vojarni "Dračevac" služena je misa zadušnica.

Uime predsjednice Vlade i MORH-a čestitke je pripadnicima brigade uputio ministar Davor Božinović

Uz potporu Ministarstva branitelja i Gospodarske komore, na splitskoj je rivi organizirano predstavljanje braniteljskih zadruga koje su svoje proizvode izložili na štandovima. ■

U spomen na sve poginule pripadnike ove brigade položeni su vijenci u Spomen-kapeli sv. Križa na Dračevcu

20. OBLJETNICA 3. GARDIJSKE BRIGADE KUNE

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

KUNE - USK

Najveće je odličje ono koje vam je dao hrvatski narod jer ste stvorili hrvatsku državu, kazao je general-bojnik Josip Stojković, izaslanik ministra obrane i načelnika GSOSRH-a u prigodi obilježavanja obljetnice Kuna. Dodao je da su Kune okosnica sadašnjeg GOMBR-a u koji je ugrađeno njihovo iskustvo, vještine i srčanost s kojom obavljaju svoje zadaća u zemlji kao i u međunarodnim operacijama

Na vojnom poligonu "Gašinci" 30. je travnja svečano obilježena 20. obljetnica osnivanja 3. gardijske brigade Kune. Svečanosti su nazočili izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika OSRH-a i zapovjednik HKoV-a general-pukovnik Mladen Kruljac, izaslanik predsjednice Vlade, ministar obitelji branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić, izaslanik ministra obrane i načelnika GSOSRH-a general-bojnik Josip Stojković, ratni zapovjednici i veterani Kuna, njihovi prijatelji, obitelji, predstavnici lokalnih vlasti i brojni drugi uzvanici. U svečanom postroju uz ratne veterane Kuna bili su i pripadnici Gardijske oklopno-mehanizirane brigade, a prijavak iz-

slaniku Predsjednika RH generalu Kruljcu podnio je brigadir u miru Marko Leko. Slavna 3. gardijska brigada Kune ustrojena je u teškim vremenima prije 20 godina. Sudjelovala je na mnogim ratištima diljem Hrvatske. Branili su Vukovar, Vinkovce, Osijek, zadarsko zalede.... Za sudjelovanje u Domovinskom ratu Kune su višestruko pohvaljivane. Ovom je brigadom prošlo gotovo 10 000 pripadnika, a i danas tenkovska bojna Gardijskeoklopno mehanizirane brigade nosi naziv Kune. Tijekom Domovinskog rata 367 pripadnika Kuna je poginulo, njih 1088 je ranjeno, a 17 ih se i dalje vodi nestalima. "Oni nam moraju biti svetinja i to se mora kazati mladim naraštajima jer ćemo samo tako imati budućnost", rekao

U sklopu proslave provedeno je nekoliko metodsko-pokaznih vježbi

Visoki uzvanici na obilježavanju 20. obljetnice Kuna

pjesi i u ratu i u miru

je brigadir u miru Leko te dodao da ćemo "učiniti sve da ova brigada vječno živi kako u nama tako i u našim potomcima".

Na ratni put 3. gardijske brigade podsjetio je general-bojnik Josip Stojković, izaslanik ministra obrane i načelnika GSOSRH-a. "Ponosne Kune nizale su uspjeh u Domovinskom ratu", kazao je te dodao i da je najveće odličje ono koje im je dao hrvatski narod jer su stvorili hrvatsku državu. Kune su okosnica sadašnjeg GOMBR-a u koji je ugrađeno njihovo iskustvo, vještine, srčanost te, prema riječima generala Stojkovića, stoga i ne čudi uspješnost s kojom GOMBR obavlja svoje zadaća u zemlji kao i u međunarodnim operacijama.

Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić je istaknuo da su Kune svoje ratne zadaće obavljale ponosno i časno. "Tijekom cijelog Domovinskog rata samo ste branili svoje domove, svoju domovinu", kazao je Ivić te dodao da su "hrvatski branitelji pobjednici u Domovinskome ratu te je zaštita njih i njihovih obitelji na prvom mjestu Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, ali i cijeloj Vladi RH." Izaslanik Predsjednika Republike general Kruljac, koji je i sam bio jedan od ratnih zapovjednika Kuna, istaknuo je da je 3. gardijska brigada svojim ratnim putem "utkala nemjerljiv doprinos u oslobođanju i stvaranju

hrvatske države". Podsjetio je i na ustrojavanje Kuna u teškim vremenima prije 20 godina, njihov ratni put, na njezine poginule, ranjene i nestale pripadnike. "Sjećanje na poginule budi tugu, ali i ponos što su bili s nama i zbog istine i povijesti uvijek ih se moramo prisjećati", kazao je general Kruljac. Napomenuo je da su se upravo na temeljima Domovinskog rata Oružane snage izgradile u modernu, dobro opremljenu i obučenu snagu sposobnu i spremnu obavljati sve zadaće. U sklopu proslave služena je i misa, organiziran TT zbor, u nekoliko metodsko-pokaznih vježbi prikazan je dio obučenosti i sposobnosti pripadnika OS-a te je priređena i izložba ratnih fotografija. ■

Državni tajnik Šimunović u State Departmentu i Pentagonu

Državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović u sklopu posjeta Washingtonu sastao se u State Departmentu s pomoćnikom državnog tajnika za političko-vojna pitanja Andrew Shapirom. Razgovaralo se o suradnji u sklopu NATO saveza, posebice o suradnji u operaciji ISAF te je istaknuta važnost međunarodne suradnje u razvoju sposobnosti. S američke strane istaknuta je spremnost da se nastavi s dosadašnjom razinom vojne pomoći preko različitih fondova, kao i mogućnost njihova povećanja u sljedećem razdoblju. Posebno je istaknuta važnost hrvatskog doprinosa u Školi vojne policije u Kabulu kao i hrvatski doprinos u sklopu NATO-ove misije na Kosovu.

Državni tajnik Šimunović sastao se u Pentagonu i s pomoćnikom ministra obrane SAD-a za međunarodne sigurnosne poslove Alexanderom Vershbowom. Sastanku je nazočila veleposlanica RH u SAD-u Kolinda Grabar Kitarović, vojni izaslanik RH u SAD-u i Kanadi brigadni general Mate Pađen i pomoćnik vojnog izaslanika RH u SAD i Kanadi bojnik Robert Katić. Na sastanku se razgovaralo o suradnji u NATO-u i Afganistanu, posebice u sklopu A-5 inicijative i hrvatskog doprinosa u Školi vojne policije ANA-e u Kabulu, o situaciji u Libiji, stanju u regiji, novim mogućnostima vojno-tehničke suradnje u jugoistočnoj Europi te o izradi strateških obrambenih

dokumenata RH koji su u potpori razvoja traženih vojnih sposobnosti. U sklopu posjeta Washingtonu državni tajnik Šimunović održao je i predavanje na Johns Hopkins University, EU Center of Excellence Washington DC, na temu "A National Security Reshaped – Focus on Croatia". Šimunović je u svom predavanju govorio o transformaciji hrvatske nacionalne sigurnosne strategije, odgovornosti Hrvatske kao NATO članice, njezinu pristupu u Europsku uniju te o sudjelovanju OSRH-a u NATO-ovim mirovnim operacijama.

OJI

Počelo služenje šestog naraštaja dragovoljnih ročnika

U vojarni u Požegi 29. travnja započelo je služenje vojnog roka šestog naraštaja dragovoljnih ročnika. U tom naraštaju obuku će prolaziti 300 kandidata, među kojima je 270 muškaraca i 30 žena. U skladu s odredbama Pravilnika o dragovoljnom služenju vojnog roka (Narodne novine broj 70/08, 97/09) ročnici su, u petak, 29. travnja s Ministarstvom obrane RH potpisali ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obveze. Dragovoljno služenje vojnog roka traje osam tjedana, a obuhvaća provođenje temeljne i specijalističke pješačke obuke u Požegi. Tijekom obuke za ročnike je predviđena mje-

sečna novčana naknada u visini od 2660 kuna, naknada putnih troškova za dolazak na služenje i odlazak, osnovno zdravstveno osiguranje, osiguranje od ozljede na radu i profesionalne bolesti, te smještaj i prehrana. Nakon uspješnog završetka programa obuke u skladu s postignutim rezultatima, odabranim ročnicima ponudit će se mogućnost sklapanja Ugovora o osposobljavanju za djelatnog vojnika, odnosno o izobrazbi časnika, potpisom kojim se stječe status djelatne vojne osobe, a prema potrebama OSRH-a u sljedećem razdoblju. U pet naraštaja dragovoljnog služenja vojnog roka program obuke završilo je 1187 ročnika,

od čega 1046 muškaraca i 141 žena. MORH je do sada potpisao Ugovor sa 786 dragovoljnih ročnika, od čega sa 707 vojnika i 79 časnika.

OJI

Završio Tečaj za razvoj temeljnih sposobnosti vođenja

U Središtu za obuku i doktrinu logistike Požega 29. travnja završio je Tečaj za razvoj temeljnih sposobnosti vođenja (TRTSV). Cilj i zadaća tečaja jest osposobiti polaznike za uspješno započijevanje i vođenje u svim zadaćama službi do razine skupina/desetine te metodički osposobiti polaznike u izvedbi zadaća motoričkih priprema u postrojbama i osposobiti polaznike za djelotvornu primjenu govornih metoda i metoda demonstracije. Tečaj je proveden od 11. do 29. travnja i uspješno ga je sveladao 21 polaznik. Sve polaznike tečaja pozdravio je zapovjednik SzOidL-a pukovnik Ivica Pejaković te im uručio potvrđnice o uspješno završenom tečaju.

OJI

POZIV ZA SUDJELOVANJE NA IZLOŽBI

“DVA DESETLJEĆA OSRH, 1991.-2011.”

U povodu 20. obljetnice ustrojavanja vojske pobjednika – OSRH

Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Služba za odnose s javnošću i informiranje poziva fotografе iz Republike Hrvatske da se svojim radovima, fotografijama prijave na izložbu na teme: obrana u Domovinskom ratu, ustrojavanje i obuka OSRH-a, djelovanje u mirnodopskim uvjetima u službi društva te sudjelovanje u mirovnim misijama.

Ocenjivački sud izabrat će od pristiglih radova fotografije koje će biti dio izložbe u povodu obljetnice OSRH-a što će biti postavljena u MORH-ovojo Galeriji "Zvonimir" u Zagrebu od 23. svibnja 2011. Tri najbolje ocijenjena rada bit će prigodno nagrađena.

Rok za prijavu radova na CD-u je 6. svibnja, a za prijavu e-mailom je 8. svibnja.

Sve dodatne informacije mogu se dobiti na www.morh.hr ili na telefon 01/ 48 32 444.

UVJETI ZA SUDJELOVANJE NA FOTOIZLOŽBI

- fotograf mora biti autor poslanih fotografija

- autori koji dostave fotografije ustupaju pravo na uporabu tih radova za izložbu i knjigu u povodu 20. obljetnice OSRH-a te druge promotivne aktivnosti MORH-a i OSRH-a; tim povodom MORH se obvezuje brinuti o kvalitetnoj i pravednoj uporabi poslanih fotografija u navedene svrhe

- činom slanja fotografija autor potvrđuje da se slaže s uvjetima poziva

PRAVILA SUDJELOVANJA

- fotografije se šalju na e-mail: fotomorh@gmail.com ili na CD-u, adresa: MORH – SOJI, Sarajevska 7, 10000 Zagreb, s naznakom "Fotoizložba"

- u naslovu e-maila ili uz fotografije dostavnjene na CD-u treba upisati ime i prezime autora, adresu i kontakt broj telefona

- duža strana fotografije treba biti 3500 pixela a kraća 2500 pixela, fotografije moraju biti u JPEG formatu spremljene u kompresiji 12, 300 dpi

- fotografije moraju sadržavati TEKSTUALNI OPIS što je na njoj te gdje je i kada snimljena

- fotografije bez kompletнog opisa neće se uzimati na razmatranje

- fotografije smiju biti digitalno obrađivane – dopuštena uporaba PS-a i osobne kreativnosti autora

- fotografije ne smiju imati okvir

- u jednom dokumentu može biti samo jedna fotografija, kolaži su isključeni

- fotografije koje ne zadovoljavaju pravila poziva za sudjelovanje na izložbi neće se uzimati u obzir

17

BROJ 343 / 6. SVIBNJA 2011.

HRVATSKI
VJENCIK

DRUGI INDONEZIJSKI LPD

Vojno brodogradilište PAL Indonesia dostavilo je indonezijskom ministarstvu obrane drugi desantni brod (Landing Platform Dock - LPD) KRI Banda Aceh od četiri naručena u klasi Makassar. Dostava prvog plovila indonezijskoj mornarici bila je u studenom 2009.

Osnovne karakteristike indonezijskih LPD-ova projektiranih u Južnoj Koreji su duljina 125 m, širina 22 m, maksimalan gaz 4,9 m uz istisninu 7300 t. Propulzijski sustav temelji se na dizelskim motorima a postiže maksimalnu brzinu od 15 čv. Doplov brodova pri krstarećoj brzini iznosi 30 000 Nm a autonomija za maksimalan broj posade 126 članova i 218 ukrcanih trupa iznosi 30 dana. Desantni brodovi klase Makassar primaju pet helikoptera i dva LCVP-a (Landing Craft Vehicle and Personnel). Treće i četvrto plovilo minimalno su modificirana kako bi djelovali i kao admiralski brodovi s pripadajućim zapovjednim sustavom, topom kalibra 57 mm i protuzračnim sustavom.

Prva dva plovila izgrađena su u južnokorejskom brodogradilištu Daesun Shipbuilding & Engineering Co. te su dostavljena indonezijskoj mornarici tijekom 2007.

M. PTIĆ GRŽELJ

PRIVREMENA ZAŠTITNA MASKA

Tvrtka Avon Protection razvila je novu privremenu, priručnu, zaštitnu NKB masku NH15. Maska je zapakirana u nepromocivo pakiranje s vijekom trajanja od pet godina i predviđena je kao pomoćno zaštitno sredstvo u slučaju NKB incidenta. Osmišljena je kao sredstvo kojim se oprema osoblje koje nije NKB specijalnosti a može se naći u situaciji da im zatreba zaštita. To su ponajprije VIP osobe u slučaju NKB napada, osoblje važnih institucija koje bi moglo biti mete terorističkog napada, industrijsko osoblje i slične kategorije koje bi se moglo susresti s NKB prijetnjom. Maska se nakon raspakiranja može navući za 20 sekundi i pruža 15 minuta zaštite korisniku, što je dovoljno da se, uz dobru organizaciju i pravilno postupanje napusti ugrožena zona. Neraspakirana maska je

Foto: Avon Protection

veličinom osmišljena tako da se može držati u poslovnoj torbi, pretincu za potrepštine u automobilu, ladici radnog stola i sličnim mjestima.

T. VLAŠIĆ

ISPALJEN PRVI PGMM

Vojnici američke kopnene vojske (US Army) 26. su ožujka prvi put uporabili precizno vođeno minobacačko streljivo kalibra 120 mm tijekom operacije u provinciji Paktika, jugoistočni Afganistan. Riječ je o projektilu XM395 PGMM (Precision Guided Mortar Munition), ustvari je to standardni mino-

bacački projektil M934 kojem je na nosnom dijelu dodan GPS prijamnik i krilca za korekciju putanje tijekom leta. Uporaba novog streljiva povećava preciznost borbenog djelovanja, smanjuje eventualne kolateralne žrtve i znatno smanjuje logističko naprezanje. S obzirom na povećanu preciznost potrebno

je znatno manje streljiva za ostvarenje zadaće. Inače, preciznost projektila XM395 je odstupanje unutar deset metara od cilja. Domet mu je 6300 metara. Početkom veljače 2011. objavljeno je da je vojska naručila 5480 projektila XM395.

M. PETROVIĆ

19

ESSM ZA TAJLANDSKE FREGATE

Dvije fregate klase Naresuan (Type 25T) tajlandske Kraljevske ratne mornarice bit će opremljene protuzračnim projektilima RIM-162 Evolves SeaSparrow Missiles (ESSM) pod programom srednje životne modernizacije površinskih plovila koji bi prema najavama trebao započeti 2012. Projektili RIM-162 razvijani su kao inačica projektila RIM-7 Sea Sparrow, dometa većeg od 50 km i brzine 4 maha rabeći pritom poluaktivni radar i vlastiti sustav navođenja. HTMS Naresuan i sestrinski brod HMIS Taksin su modificirane ina-

čice kineskih fregata Type 053 koje su izgrađene u kineskom brodogradilištu Zhonghua korporacije China Shipbuilding Corporation te su ušle u aktivnu službu tajlandske mornarice 1995. Osnovne karakteristike fregata su duljina 120,5 m i maksimalna istisnina 2980 t. Vijest o odabiru tvrtke Raytheon za dobavljača novih projektila srednjeg dometa za tajlandske fregate objavljena je sredinom travnja tijekom američke izložbe US Navy Leagues Sea-Air-Space 2011.

M. PTIĆ GRŽELJ

RASPREMA GRČKE PODMORNICE I FAC-a

Grčka ratna mornarica odlučila je raspremiti jednu podmornicu klase Glavkos (Type 209/1100) te tri brza jurišna broda klase (Fast Attack Craft - FAC) Votsis (La Combattante IIA) kako bi se smanjili rastući troškovi njihova održavanja i postigle uštede na osoblju.

Upravo će prva podmornica u istoimenoj klasi HS Glavkos (S-110) biti raspremljena. Navedena podmornica je prva izgrađena Type 209/1100 podmornica u svijetu koja je naručena za potrebe grčke ratne mornarice davne 1968. a ušla je u operativnu uporabu 1971. Podmornica je modernizirana u grčkoj vojno - mornaričkoj bazi Salamis u razdoblju 1996-1998. pod programom Neptune I. Od ukupno šest brzih jurišnih plovila klase Votsis, tri će biti raspremljena, HS Plotarchis Vlahavas (P-74), HS Ypoploiarhos Tournas (P-76) i HS Plotarchis Sakipis (P-77) a izvorno su pripadali njemačkoj ratnoj mornarici te su činili klasu Tiger (Type 148). U aktivnu službu njemačke morna-

rice ušli su 1973., modernizaciju su prošli 1980-ih a transferirani su Grčkoj 1995. i 2000. Preostala tri broda bit će zadržana u operativnoj uporabi grčke mornarice dok će se umirovljena tri plovila rabiti isključivo za doknadne dijelove.

M. PTIĆ GRŽELJ

STRYKER ZA NKBO

Na vojnom poligonu Fort Hood u Teksasu pripadnici 181. satnije NKBO američke kopnene vojske testiraju novo NKBO vozilo. Riječ je o kotačnom izvidničkom vozilu označe M1135 NBC, a načinjeno je prema modelu oklopne vozila Stryker. Ugrađena je napredna oprema te je vozilo, odnosno cijela NKBO platforma sposobna otkriti i identificirati široki spektar nuklearnih, kemijskih, radioloških i bioloških prijetnji. M1135 NBC je znatan napredak u odnosu na dosadašnje izvidničke platfor-

me jer osim klasičnih vojnih prijetnji oružja za masovno uništavanje može detektirati i industrijske kemikalije i materijale. Samo je vozilo oklopljeno i ima paljbenu stanicu za samoobranu. Napredna oprema omogućava vojnicima uzorki skupljati iz zaštićene unutrašnjosti vozila te ne moraju izlaziti u potencijalno opasnu okolinu. Naravno, M1135 NBC, kao i sva

slična vozila ima hermetički zatvorenu unutrašnjost s natpritiskom i posebnim sustavom ventilacije za djelovanje u uvjetima NKB djelovanja.

M. PETROVIĆ

POLJSKA PODMORNIČKA FLOTA

Poljska ratna mornarica trenutačno razmatra kontinuitet svoje podmorničke flote jer četiri plovila Type 207 klase Kobben prilaze kraju radnog vijeka. Podmornice klase Kobben su inačica njemačkih podmornica Type 205 uskladene taktičko-tehničkim zahtjevima tadašnje norveške ratne mornarice. Za potrebe norveške

mornarice ukupno je izgrađeno 15 podmornica u razdoblju 1964-1967. u njemačkome brodogradilištu Rheinstahl Nordseewerke GmbH u Emdenu. U razdoblju 1985-1993. šest je jedinica modernizirano u skladu s NATO standardima i prodljeno za dva metra kako bi se adekvatno smjestio novi sonarni sustav. Podmornice klase Kobben

2001. u potpunosti su povučene iz uporabe u Norveškoj te su ih zamjenile podmornice klase Ula. Pet moderniziranih plovila ustupljeno je poljskoj mornarici u razdoblju 2002-2004., od čega su četiri namijenjene operativnoj uporabi dok se peta podmornica rabi za doknadne dijelove.

M. PTIĆ GRŽELJ

NOVI NKB KOMPLET

Tvrta Avon Protection, jedan od vodećih proizvođača zaštitne NKB opreme predstavila je novi napredni zaštitni sustav ST53 koji je predviđen za opremanje specijalista koji se prvi suočavaju s potencijalnim kriznim situacijama. Baziranje na postojećoj zaštitnoj masci FM53 s brojnim dodacima koji omogućavaju potrebnu operativnu fleksibilnost, poput laganih spremnika za zrak koji se mogu jednostavno nositi na tijelu. Maska FM53 je razvijena zaštiti od višestrukih prijetnji karakterističnih za moderne, asimetrične

sukobe. Zahvaljujući naprednoj konstrukciji dvostrukog izdisajnog ventila može se rabiti kao maska s pozitivnim ali i s negativnim tlakom. To omogućava djelovanje u raznim opasnim zona ma a da se ne mora mijenjati oprema. Pruža visoku razinu udobnosti korisniku, unutarnji se dijelovi mogu prilagođavati licu, a za vizore postoji nekoliko dodatnih zaštitnih vizora koja pružaju zaštitu od sunca i lasera. FM53 je kompatibilna s poznatijim komunikacijskim uređajima.

T. VLAŠIĆ

Priča o svjetskom uspjehu hrvatskog vojno-poličkog pištolja započela je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća, točnije početkom Domovinskog rata

PIŠTOLJ XDM

najnovija perjanica hrvatske industrije lakog naoružanja

Ta "hrvatska senzacija", kako su tada pištolju HS-2000 voljeli tepati američki stručni novinari i recenzenti, prošla je mukotrpan, ali uspješan put. Od potpuno anonimnog pištolja do oružja koje je osvojilo nekoliko prestižnih titula "Handgun of the Year" (oružje godine) po izboru američke NRA (National Rifle Association) i prodanih više od milijun komada samo na tržištu SAD-a. Jedan od prvih primjeraka oružja koji

je ponuđen tadašnjem MORH-u, a koji je naišao na prijam struke, bio je PHP (kratika od prvi hrvatski pištolj). U ranim danima proizvodnje PHP se proizvodi u tri različite izvedbe odnosno s različitim dužinama cijevi i to s cijevi od 125 mm u standard inačici, 100 mm u compact izvedbi i 152 mm u tzv. strelicačkoj izvedbi. Najveći broj proizvedenih primjeraka bio je u standard izvedbi koja je intenzivno rabljena kao službeno

oružje HV-a tijekom Domovinskog rata. U lipnju 1995. javnosti je predstavljen novi pištolj, model HS 95.

HS 95 je, kao i njegov prethodnik, napravljen u kalibru 9 mm PARA, najraširenijem vojno-poličkom kalibru. Iako je konstrukcijski potpuno drugačiji od PHP-a, HS 95 zadržao je sve potrebne odlike koje suvremeni vojno-polički pištolj mora imati. Pri dizajniranju HS 95 konstruktori su odustali od Waltherova

EXPECT THE BEST

Advanced engineering and ergonomics, state of the art safety solutions and flawless reliability are some of the qualities that make the HS pistol a truly revolutionary handgun. Built in Ciccarelli's advanced HS Produkt production facility, this modern design is made to exacting tolerances using 21st century CNC machines and CAD-CAM systems. The resulting handgun is what

sustava bravljenja pomoću padajućeg bloka, a koji je bio osnova PHP-a te su se okrenuli manje komplikiranijem i ekonomičnijem Browningovu sustavu bravljenja dok su cijelu liniju usmjerili k prepoznatljivoj i dobro tržišno prihvaćenoj liniji Sig Sauerovih pištolja serije P 220

Konstrukcija pištolja HS 95 oslanjala se na pouzdanu, ali staru Sig Sauerovu konstrukciju iz šezdesetih godina XX. stoljeća. Nakon opsežnih ispitivanja HS 95 je usvojen u naoružanje MORH-a te nekoliko zaštitarskih tvrtki iz Hrvatske, a u neznatnim količinama je prodan i u inozemstvu. Tvrta počinje s radom na svojem novom pištolju, koji 1999. godine predstavljaju javnosti, HS-2000.

HS-2000 - osnova s kojom je počeo tržišni uspjeh

Od svoga predstavljanja HS-2000 privukao je pozornost stručnjaka koji su u njemu prepoznali potencijal dostašoj najboljih pištolja tada dostupnih na tržištu.

Novim pištoljem tvornica napušta tradicionalne konstrukcije oružja s kokotom u korist konstrukcija koje opaljuju pomoću udarača. Prvi put u povijesti hrvatske proizvodnje oružja uporabljen je polimer da bi se dodatno ojačala i olakšala konstrukcija novoga pištolja. HS-2000 suvremen je pištolj velikog kapaciteta spremnika te specifičnog jednostrukog djelovanja otponca. Pripada kategoriji tzv. load and forget (napuni i zaboravi) pištolja. To znači da je vrlo jednostavan za rukovanje i opremljen svim sigurnosnim elementima te za opaljenje nije potrebno otkočiti nikakvu kočnicu kao na pištoljima klasičnih konstrukcija, već samo povući okidač. HS-2000 posjeduje tri međusobne neovisne kočnice, i to kočnicu na hrptu rukohvata, u stručnoj literaturi poznatoj kao "dabrov rep" (posebice po primjeni na čuvenom Coltovu pištolju M 1911), pasivnu blokadu udarne igle i predokidač kao svojevrsnu kočnicu samog okidača. Osnovna ideja konstruktora bila je oslobođiti pištolj suvišnih poluga te maksimalno pojednostaviti rukovanje njime tako da posjeduje samo jednu polugu za rastavljanje i malenu tzv. slide release polugu koja

Najočitije promjene u rukohvatu su poboljšanje ergonomije. Posebice u dijelu hrpta rukohvata, odnosno leđa koja su sada izmjenjiva u tri različite veličine

služi za zaustavljanje i otpuštanje navlake iz stražnjeg u prednji položaj. Obje ne strše i ne narušavaju skladnu liniju cijelog pištolja. HS-2000 jednako je pogodan za ljevake i dešnjake.

HS-2000 posjeduje pokazivač metka u cijevi i pokazivač napetosti udarne igle tako da strijelac u svakom trenutku vizualnim pregledom može utvrditi nalazi li se metak u cijevi i je li igla u napetom ili opuštenom položaju. Ovu odliku vrlo cijene policijski djelatnici jer sprečava neželjena opaljenja. HS-2000 početno se izrađivao u tri kalibra i to 9 mm PARA, .40 Smith & Wesson i .357 SIG dok su naknadnim razvojem modela uvedena još dva kalibra i to .45 ACP i .45 GAP. Uvođenje novih kalibara i više različitih novih modela dovelo je do potrebe za novom klasifikacijom to više jer se pištolj HS-2000 na američkom tržištu prodavao pod imenom XD što je engleska kratica za eXtreme Duty. Nova klasifikacija trebala je pomoći boljem razumijevanju i identifikaciji modela te lakšoj orientaciji kupaca prilikom kupovine oružja. S obzirom na to da se u SAD-u pištolj HS-2000 prodavao pod oznakom XD, za to se tržište osnovnoj oznaci XD počela dodavati brojčana oznaka koja je označavala kalibr pa se tako pištolj kalibra 9 mm PARA proda-

vao pod imenom XD-9, onaj u kalibru .40 Smith&Wesson pod imenom XD-40 itd. Isto načelo primijenjeno je i za tržišta izvan SAD-a gdje se pištolj ne prodaje pod oznakom XD, već pod oznakom HS s pridodanim numeričkim oznakama kalibra te je tako pištolj kalibra 9 mm PARA označen kao HS-9 itd.

Izvanredni prodajni rezultati i ugled koji su priskrbili pištolji linije HS/XD omogućili su razvoj novog modela pištolja, koji bi bio kompletnejši od starijih modela oslanjajući se u svojoj osnovi upravo na njihovu bazu.

Pištolji HS/XD konstrukcije prolazili su razvojni put a konačni je proizvod upravo pištolj XDM, najnoviji i najbolji u širokoj paleti ponude karlovačkog HS Producata!

XDM -američki pištolj 2009. godine prema ocjenama struke

Iako bi se moglo reći da je XDM u svojoj konstrukcijskoj osnovi isti kao i njegov prethodnik, to nije točno zbog određenih vrlo bitnih rješenja primijenjenih na ovoj uistinu iznimnoj konstrukciji.

Za XDM ne možemo samo reći da je "ušminkani" ili "nabildani" stari model. Naime, ako već ne možemo u potpunosti tvrditi da je XDM samostalan

pištolj koji se, iako dosta sličan starome modelu, ipak u određenim vrlo bitnim konstrukcijskim detaljima razlikuje od prethodnika, onda sasvim sigurno možemo ustvrditi da je riječ o važnom konstrukcijskom i funkcionalnom koraku naprijed prema idealnom vojno-policijском pištolju!

Odlukom HS Prokulta i Springfield Armoryja prihvaćeno je da se XDM rabi zajednički na svim tržištima.

XDM, kao i njegovi prethodnici iz serije HS/XD, su poluautomatski pištolji koji rade na načelu kratkog trzaja, bravljjenog zatvarača te opaljuju pomoću udarača. I na XDM-u je primijenjena tzv. Peterova modifikacija Browningova bravljjenja s oscilirajućom cijevi. Kod ovog bravljjenja cijev je u dijelu ležišta metka kvadratno proširena te nasjeda u otvor za izbacivanje čahura na navlaci i bravi. Ovaj način bravljjenja zasad je najzastupljeniji jer se pokazao najprimjerenijim i najisplativijim te nudi najbolji omjer uloženog/dobivenog u smislu pouzdanosti, cijene izrade i izdržljivosti. Navlaka na XDM-u se izrađuje od karbonskog i tzv. stainless nehrđajućeg čelika. Dok nehrđajući čelik pruža veću zaštitu od utjecaje atmosferalija i usporava hrđanje, dotle je navlaka od karbonskog čelika, uostalom kao i većina ostalih metalnih dijelova XDM-a, zaštićena modificiranim Tenifer postupkom koji je malo drugačiji od istog procesa primijenjenog na pištoljima Glock. U konačnici rezultat zaštite je više-manje isti. Standardnim Tenifer postupkom na Glocku je dobivena vlačna čvrstoća oko 900 N/mm² ili tvrdoća jezgre 30-33 HRc. Na XDM-u, kao uostalom i na svim HS/XD modelima počevši od 2005. godine, primijenjen je modificirani Tenifer postupak koji u konačnici rezultira čvrstoćom od oko 1200-1300 N/mm² ili tvrdoćom jezgre oko 41 HRc.

To je jedan od razloga zašto HS/XD pištolji, uključujući i XDM, imaju malo tanje navlake, jer je zapravo materijal u konačnici malo čvršći. U oba slučaja zbog Tenifer postupka površinska

tvrdoća je malo veća od 60 HRc, što je gotovo tvrdoća dijamanta. No zbog zaštićenih prava na uporabu imena Tenifer, u SAD-u se ovaj postupak zaštite metalnih dijelova na HS pištoljima naziva Melonite što nerijetko prosječnom korisniku unosi zabunu, jer u načelu je to isti postupak.

Primjenom novog tipa tzv. space edge cut dizajna navlaka na XDM-u je pomoćno dizajnirana kako bi izgledao elegantnije. Ovim postupkom zaobljavanja i blagih nakošenja linija pištolja nadmašen je stari stubišni presjek navlake HS-9 modela, a koji vuče svoje korijene još iz 1995. godine i modela HS 95. Na prvim inačicama XDM-a (u međuvremenu je još uljepšan) narezi na navlaci bili su razmjerno široki, ravni i malo nakošeni naprijed dok su na zadnjim modelima napravljeni po uzoru na vrh strelice okrenut prema strijelcu. Novija je izvedba ureza naišla na pozitivne komentare, kako prosječnih korisnika tako i struke.

XDM je, za razliku od standardnog modela HS-9 (XD-9), veći i duži te je svojom formom ideal vojno-policijskog pištolja pa je njegova pozicija i kategorizacija od samog početka vrlo jasna, što do današnjeg dana nije bio slučaj s pištoljem HS-9. Naime, HS-9 oduvijek je zbumnjivao struku jer je dužinom cijevi pripadao kategoriji "compact" pištolja dok je veličinom rukohvata i kapacitetom spremnika od 16 komada metaka pripadao kategoriji "full size" odnosno službenih pištolja. Ako bismo HS-9 pokušali usporediti s nekim Glockovim modelom, to jednostavno nije moguće. Zato što se on ne može staviti ni u jedan okvir iako je u sebi sjedinio dvije važne odlike oba udarna Glockova modela i to modela 17 i 19, a to je paljbenaa moć i kompaktnost. Pojavom XDM-a tržištu je odasvana jasna poruka o njegovu pozicioniranju, a to je mjesto standardnog vojnog i policijskog modela. S cijevi dužine 116,5 mm (4,5 inča) učinjen je odmak od cijevi dužine 102,5 mm standardnog HS-9 modela (poput Glocka 19) čime se XDM stavio čak i ispred najmoćnijeg Glockova

modela 17 čija je cijev 114 mm. Cijev na XDM-u je klasično žlijebljena kao i na svim dosadašnjim modelima HS-ova budući da je struka procijenila da nema nikakve potrebe prijeći na poligonalno bušenje poput Glocka. Osim malog povećanja izlaznih brzina do sada jedina zamjećena prednost poligonalne cijevi nad klasično žlijebljrenom jest lakše održavanje što bi eventualno u konačnici trebalo značiti i produženje operativnog vijeka. No, s današnjeg gledišta uporabe suvremenog oružja, to je zanemari-

va prednost. Oba načina žlijebljenja jednak su precizna te nijedan postupak obrade nema prednost.

Polimerni rukohvat pištolja na XDM-u je također malo redizajniran tako da osim što izgleda privlačnije, mnogo je prilagodljiviji i ergonomski prilagođeniji od rukohvata starijih modela HS-a. Osim u malom povećanju određenih mjera (radi drugačijeg i većeg kapaciteta spremnika), najočitije promjene u rukohvatu su poboljšanje ergonomije. Posebice u dijelu hrpta rukohvata odnosno leđa koja su sada izmjenjiva u tri različi-

te veličine. Svaki kupac XDM-a dobiva tri različita nastavka koja je jednostavno i lako ugraditi na rukohvat jer su oni osigurani jedino pomoću male polugice (štifta). Nastavci su označeni brojevima od 1 do 3 s time da je nastavak s brojem 1 najmanji dok je s brojem 3 najveći. Promjenjivi nastavci leđa rukohvata omogućavaju prilagodbu pištolja svim korisnicima bez obzira na veličinu šake. S druge, pak, strane dodatno poboljšanje ergonomije je sasvim drugačijeg tipa, tzv. checkerkinga odnosno izrade

Polimerne navlake za duže spremnike da ne bi virili iz rukohvata

posebne površinske teksture brizganog polimera radi omogućavanja boljeg i čvršćeg hvata pištolja. Također je redizajniran i dio rukohvata predviđen za smještaj palca kod streljačkog klasičnog načina pucanja jednom rukom. Ovaj je detalj nevažan prilikom dvoručnog pucanja i nije nikakav oslonac za palac, dapače treba izbjegavati pozicioniranje palca na taj dio. On je jedino iskoristiv prilikom jednoručnog pucanja. U prednjem dijelu rukohvata XDM-a, u području ispred četvrtastog branika okidača nalaze se već standardne šine

koje služe za montažu dodatne opreme poput baterijskih lampi, laserskih ciljnika ili nekakvog sličnog "combo" uređaja.

Okidač

Funkcionalne poluge na XDM-u su načelno iste i na jednakim pozicijama kao i na starijim modelima HS-a, izuzmu li se tek dizajnersko-kozmetički zahvati koji sada izgledaju mnogo ljepe nego na prijašnjim modelima. Utvrđivač spremnika odnosno njegova poluga je dvostrana, pogodna jednako dešnjacima kao i ljevacima. Vanjska je ploha narezana da bi se spriječilo isklizavanje palca prilikom mijenjanja spremnika. Poluga utvrđivača navlake, a koja služi zaustavljanju navlake pištolja nakon ispaljenog zadnjeg metka, nalazi se tek na lijevoj strani pištolja, što i nije neuobičajeno. Njezin je oblik promijenjen tako da je u usporedbi s rješenjem na HS-9 modelu napredak u funkcionalnosti jer je dohvativljivija palcu šake korisnika. U usporedbi s Glockovim rješenjem kao izravnim konkurentnom valja napomenuti da je poluga na XDM-u mnogo praktičnija za rukovanje te je lakše otpustiti navlaku iz zadnjeg u prednji položaj negoli kod Glocka. Zasluge za to upravo pripadaju njezinu dobro ergonomski prilagođenom obliku. Okidač je, za razliku od prijašnjih modela, napravljen od polimera kao i predokidač te je malo pomaknut natrag čime je XDM još pristupačniji širem krugu korisnika. Okidanje teče glatko i jednostavno, no zamjetno je milimetarsko propadanje okidača pošto dođe do oslobođanja udarne igle. Ovu pojavu mogu primijetiti tek iskusniji korisnici i ona nije problem običnom korisniku. Vrijeme i put "resetiranja" odnosno povratak okidača iz stražnjeg u prednji položaj malo je duži od pištolja izmjenjive dvostrukojednostrukoj akcije. Načelno to je karakteristika svih HS pištolja i ujedno svih "striker fired" pištolja (Glock, S&W M&P, Caracal, Walther P99 i dr.) te će nenaviknuti naići na problem nedovoljnog otpuštanja okidača. No, to nije problem konstrukcije doli neiskusnih strijelaca kada pokušavaju

pucati jednakom brzinom kao iskusniji i oružju vičniji strijelci. Ako je brzina paljbe prilagođena vještini i mogućnostima strijelca, tada neće biti nikakvog problema.

Inače, povratak u ciljničku liniju drugog metka, a nakon opaljenja kod XDM-a je iznimno brz za kategoriju "polimernih" pištolja te opaljenje "dubleta" i prijenos paljbe nije problem. Uz preciznost koja je izvanredna pucanje XDM-om je pravi užitak za svakog strijelca! Ciljnički je sustav klasični 3-DOT sustav s tri bijele točke. Ciljnici su ugrađeni na navlaku putem tzv. lastinog repa, a stražnji ciljnik prati niskoprofilnu liniju poznatijih američkih Novak ciljnika. U ponudi je i mogućnost izbora fiber optičkih umetaka crvene ili zelene boje koji omogućavaju brzu akviziciju cilja i laks prijenos s mete na metu što je itekako važno prilikom natjecanja u zahtjevnim disciplinama praktičnog streljaštva te u svakodnevnoj uporabi u službama kojima je oružje alat.

XDM - povećana sigurnost

Sigurnosni elementi jednaki su onima na HS/XD liniji pištolja pa tako XDM posjeduje tri međusobno neovisne kočnice i to: kočnicu na hrptu rukohvata tipa "1911", pasivnu blokadu udarne igle i predokidač na okidaču te dodatne sigurnosne elemente poput: indikatora napetosti udarne igle/strikera i indikatora metka u cijevi.

Uz to XDM pasivna sigurnost na XDM-u je dodatno povećana konstruktorskim rješenjima kojima je eliminirana potreba za okidanjem pištolja tijekom skidanja navlake prilikom njegova rastavljanja. Za razliku od starijih modela HS/XD pištolja na kojim se moralo obaviti okidanje da bi se navlaka svukla s rukohvata, na XDM-u to nije bilo potrebno. Dovoljno je samo podići polugu za rastavljanje i svući navlaku s rukohvata pištolja bez prethodnog okidanja. Ovakvo rješenje još je jedan sigurnosni element u odnosu ne glavni konkurent Glock kod kojeg se i dalje mora obaviti

okidanje da bi se svukla navlaka! Pištolj se zbog čišćenja i podmazivanja rastavlja na osnovne dijelove i to: cijev, navlaku, povratnu oprugu s vodilicom, rukohvat i spremnik.

XDM - velika paljbena moć u standardnoj formi

Svojedobno je sinonim za veliku paljbenu moć bilo 15 metaka u spremniku. Uspjehom Glocka na tržištu ta se granica pomaknula na 17 metaka u spremniku, a koja je većini proizvođača ostala samo san. Pojavom XDM-a ta se granica dodatno povišila na 19

Radi posebno izvedenog rukohvata, XDM je malo viši od Glocka pa zbog toga i nema problema sa "štiranjem" navlake tijekom pucanja odnosno ne događaju mu se problemi s "ugrizom"

produžili spremnike izvan standarde dužine rukohvata te to premostili većim dnom spremnika.

Primijenjena rješenja na XDM-u omogućila su smještaj 19 komada metaka u sasvim prihvatljivu formu standardnog pištolja bez potrebe za narušavanjem osnovne forme pištolja i idealne ergonomije.

Dodajući jedan metak u cijev s 19 komada u spremnik XDM nudi impresivnih 20 metaka te izbija na prvo mjesto u klasi vojno-policajskih pištolja. U kalibru .40 S&W kapacitet je standardnih 16 metaka za ovu klasu pištolja.

i poželjna opcija. Da bi takav preobražaj prošao što lakše, predviđene su polimerne navlake za duže spremnike da one ne bi virili iz rukohvata, već se savršeno uklopljuju u skladnu cjelinu.

Standardni model XDM-a se nudi i u inačici kalibra .45 ACP s kapacitetom od 13 + 1 metak što je standard za pištolje velikog kapaciteta spremnika ovog moćnog kalibra. Za razliku od modela drugih kalibara koji ne mogu rabiti stare spremnike HS/XD pištolja, XDM-45 prima spremnike starog HS-45 odnosno XD-45 pištolja što je vrlo dobro rješenje. Naime, kako se nije mijenjao kapacitet, nije postojala ni potreba za promjenom spremnika, a kako je kućište XDM bliže pištolju HS/XD-45, razumljivo je i logičan potez da se na XDM-u kalibra .45 ACP rabe već provjereni spremnici.

Osim u dužini i visini jedina uočljivija razlika između standardnog modela i 3.8 modela uključujući i Compact jest izvedba povratne opruge s vodilicom. Ona je na standardnim modelima izrađena u jednom komadu dok je na kraćim modelima dvodijelna radi bolje apsorpcije udara koji se javlja tijekom pucanja. Vodilica je čvrsta i robusna te osigurava pozitivno vođenje navlake.

Zaključak

Nećemo pogriješiti ako kažemo da je XDM najbolji pištolj koji je HS Produkt ikada napravio. Pogođen je u svim detaljima počevši od dizajna, ergonomije, prilagodljivosti, paljbene moći pa do završne obrade te ispunjava sve ono što suvremeniji vojno-policajski pištolj treba. Pouzdan i precizan!

Radi posebno izvedenog rukohvata, XDM je malo viši od Glocka pa zbog toga i nema problema sa "štiranjem" navlake tijekom pucanja odnosno ne događaju mu se problemi s "ugrizom"! Taj je problem tek nedostatak proizšao iz kompromisa Glockove konstrukcije i želje za nisko položenom cijevi u odnosu na os šake.

I na kraju, ako trebate izabrati polimerni pištolj "striker fired" konstrukcije, sva-kako bi XDM bio jako dobar prvi izbor. ■

metaka po spremniku ako govorimo o 9 mm PARA modelima pištolja. Unatoč činjenici da je svojedobno već osamdesetih godina prošlog stoljeća Glockov konkurent na natječaju za službeni pištolj austrijske vojske pištolj Steyr GB80 imao 18 komada metaka, većina proizvođača nije uspjela napraviti nešto slično, a da bi upakirali u prihvatljivu formu konačnog proizvoda. Tek se Caracal sa svojih 18 komada metaka uspio približiti XDM-u i njegovoj novopostavljenoj granici. Ovoj kategoriji ne pripadaju pištolji poput ČZ SP-01 i Sig Sauer P226 Blackwater koji su samo

HS Produkt nudi više inačica izvan standardnog modela pa se tako XDM još nudi i u 3.8 izvedbi s kraćom cijevi od 3.8 inča odnosno 96,5 mm, ali istim kapacitetom od 19 + 1 metaka kalibra 9 mm PARA i 16 + 1 u kalibru .40 S&W te XDM 3.8 Compact kraćeg drška rukohvata i s kapacitetom od 13 + 1 u kalibru 9 mm PARA i 11 + 1 kalibra .40 S&W. Važno je napomenuti da oba Compact modela mogu primati i spremnike standardnih XDM modela dužine cijevi 4.5 inča, čime se paljbena moć manjeg modela povećava na onu standardnog što je sasvim sigurno dobra

Noževi i bodeži pripadaju najstarijem oružju kojim se čovjek služi od kada poznaje umijeće izrade alata i oruđa

TAKTIČKI NOŽ EXTREMA RATIO FULCRUM

Nož postoji u svim kulturama i narodima svijeta, pogotovo u onima koje tradicionalno odlikuje lovački način života ili ratničko uređenje društva. Iako idejno i konstrukcijski uglavnom isti, nož neke kulture ili naroda ponaosob na jedinstven način predstavlja njihovu povijest i tradiciju te kulturološku znamenitost. Dovoljno je spomenuti *kukri* bez kojeg je nezamislivo vidjeti Gurke, ili tanto od kojeg se japanski samuraji nikad nisu odvajali, kao i čitave naraštaje arapskih dječaka iz bogatijih obitelji koji i dandanas primitkom svog vlastitog noža i simbolički postaju muškarci. I kod nas je, u ne tako davnoj prošlosti, nož imao posebno značenja, pogotovo

među uskocima koji su se njima služili u bliskoj borbi protiv osmanlijskih osvajača, pa je vrijedno spomenuti jedinstveni i izvorno osmišljen jatagan koji se rabio uglavnom na području Dalmacije, i han-džar koji je bio vrlo popularno oružje na prostorima Bosne i Hercegovine. Unatoč razvoju sve suvremenijeg naoružanja, hladno oružje, među kojima nož zasigurno zauzima prvo mjesto, i dalje ostaje nezaobilazan dio vojničkog arsenala, pogotovo kod pripadnika pješaštva i u postrojbama za nekonvencionalno ratovanje. Brojni su primjeri u povijesti kad je upravo nož bio taj koji je u posljednjim trenucima odredio onu bitnu prevagu u boju, onaj čimbenik koji

donosi pobedu ili poraz. Posebno je to vrijedilo tijekom I. i II. svjetskog rata pri čišćenju rovova, ali i u Vijetnamu kad su se američki vojnici (tzv. tunelski štakori – *tunnel rats*) provlačili kroz tunele u podzemnim bunkerima i u njima pištoljem ili nožem napadali pripadnike Vietkonga i vojske Sjevernog Vijetnama.

Talijanski stil

Talijanska tvrtka Extrema Ratio je relativno mlada i djeluje od 1997. godine, ali unatoč tome pronašla je svoje mjesto na tržištu i danas je ugledni proizvođač noževa koji u svojoj ponudi ima širok raspon proizvoda, najčešće vojnih borbenih noževa za preživljavanje, ali i

sportskih noževa za civilno tržište. U početku se ova tvrtka bavila proizvodnjom jedino sportskih noževa, što se promjenilo onda kad je talijanska vojska, a malo poslije i policija, zatražila noževe koji bi u potpunosti odgovarali njezinim potrebama i zahtjevima suvremenog ratovanja. Od tada, tvrtka Extrema Ratio je specijalizirana za razvoj idejnih rješenja i proizvodnju posebnih borbenih noževa. Svi noževi ovog proizvođača su rađeni strojno, ali unatoč tome, svaki pojedini nož je na kraju dovršen i izošten finom ručnom obradom.

Bajonet i ujedno borbeni nož ove tvrtke Fulcrum tipičan je borbeni nož kod kojeg je težište ciljano smješteno naprijed, a izrađen je od specijalne čelične legure tvrdoće od 58 HRC. Nož ponajprije služi za blisku neposrednu borbu, u sklopu osobnog naoružanja (kao bajonet) ili samostalno, a rabi se i kao nož za situacije preživljavanja. Fulcrum u potpunosti odgovara NATO specifikacijama, a više od dvije tisuće kompleta ovog noža testirali su pripadnici padobranciških i alpskih postrojbi

talijanske vojske, koji su u više prilikama potvrdili pouzdanost i čvrstoću noža u ekstremnim uvjetima. Na temelju stečenih iskustva tijekom ispitivanja zapovjedništvo "alpinaca" ga je odbralo kao službeni borbeni nož svojih pripadnika, a osim toga Fulcrumi su, kao i ostali noževi tvrtke Extrema Ratio, našli svoje mjesto i među drugim postrojbama talijanskih oružanih snaga.

Komplet se sastoji od noža, tvrdih korica i nosača (remenja). Sam nož se sastoji od četiri osnovna dijela, a čine ga vrh (služi za bravljene, odnosno učvršćivanje noža na pušku), drška, štitnik i sječivo. Ergonomski oblikovana drška noža obložena je tzv. forpprenom, materijalom od posebne gumene mase, i osigurava udoban i siguran hvat, iako na tržištu zasigurno postoje i noževi s daleko boljim drškama. Dio drške koji se zahvaća palcem, kažiprstom i srednjim prstom odlikuje posebno udubljenje da bi nož bolje "ležao" u ruci, a isto udubljenje služi i za brzu "orientaciju" noža u mraku. Navedeno udubljenje se pokazalo vrlo korisnim

prilikom uporabe rukavica. Štitnik s prstenom, osim što spričava iskliznuće noža, također služi za montiranje boda na cijev puške. Dizajneri noža su pritom štitnike sveli na najmanju moguću mjeru da bi se izbjeglo eventualno zapinjanje, kako u bliskoj borbi tako i prilikom padobranciških skokova. Sječivo noža je izrađeno u obliku tanto oštice čime je omogućeno jednostavno rukovanje. Kroz tijelo sječiva napravljen je otvor za spajanje s koricama, a odmah uza štitnik se nalazi i nazubljeni dio koji služi za piljenje i rezanje. Samo sječivo izrađeno je od posebnog austrijskog laserski oblikovanog nehrđajućeg kobaltnog čelika N690 koji je dodatno pojačan kromom, molibdenom i vanadijem, te prolazi kroz cijelu duljinu noža, što mu jamči potrebnu čvrstoću. Kad se spoje u jednu cjelinu, bajuneta i korice omogućuju sječenje bodljikave žice na isti način kako je to riješeno kod noža za jurišnu pušku AK 47/AKM. Postoji nekoliko inačica ovog noža, a vrlo je zanimljiva civilna koja ima iste karakteristike kao i vojna, s jedinom razlikom što nema

Sječivo noža je izrađeno u obliku tanto oštice čime je omogućeno jednostavno rukovanje

karakterističan prsten na štitniku i tzv. djelomičnu dorsalnu oštricu. Uz ovu, postoje i inačice manjih dimenzija, kao i one drukčijeg "finiša" (iako je mat crni, nereflektirajući, najpopularniji), a među njima se posebno ističe vrlo robusni "folder" futurističkog dizajna (Fulcrum II T), koji kolekcionari vrlo često opisuju kao tenk među preklopnim noževima.

Prednosti Fulcruma

Dobre strane Fulcruma zasigurno su visoka kakvoća izrade, čvrstoća i otpornost upotrijebljenih materijala, kao i mogućnost uporabe u različitim situacijama. Prilikom finije obrade drva, rezanja i siječenja na manje dijelove i sl., nož se pokazao vrlo djelotvoran. U spretnim rukama ovaj višenamjenski nož postaje vrlo koristan alat, a oštrica i nazubljeni dio za

OBILJEŽJA BORBENOG NOŽA EXTREMA RATIO FULCRUM:

Masa: 330 g
Ukupna duljina: 309 mm
Duljina oštice: 180 mm
Debljina oštice: 6.3 mm
"Finiš": mat crni, nereflektirajući (ugljikov nitrat otporan na hrđu)

piljenje drva vrlo brzo otkrivaju sve svoje pozitivne odlike. S druge pak strane, ovaj nož nije zamislijen kao mačeta ili sjekira, odnosno kao alat kojemu je ponajprije namjena sječa gustog raslinja, pa bismo kao eventualnu lošu stranu ovog noža mogli navesti relativno malu masu. Nai-mje, prilikom uporabe ovog noža u svrhu izrade zaklona primjećen je nedostatak snage kod zamaha, mada taj problem donekle umanjuje težište u prednjem dijelu noža. Kod sječe debelog granja potrebno je uložiti malo više vremena i truda nego kod sličnih, ali težih noževa (npr. švedski noževi iz tvrtke Fallkniven). Ipak, iako će ovaj nož sigurno napraviti i taj posao, treba uzeti u obzir da izvorna zamisao proizvođača i nije bila da naprave mačetu, već multifunkcionalni nož koji sjedinjuje najbolje odlike nekoliko svojih srodnika. Tako je Fulcrum svoje-vrstan hibrid borbenog noža, bodeža,

Tvrde korice izrađene su od vrlo otpornog polimera, te posebnim utvrđivačem čvrsto drže nož na svom mjestu

bajunete i alata za preživljavanje, koji prilikom uporabe i više nego dobro ispunjava zahtjeve svojih korisnika.

Pravilo je da se svaki nož uvijek rabi za onu svrhu za koju je izvorno namijenjen, a s obzirom na to da je ovo ipak borbeni nož, on ne smije biti pretežak, već mora omogućiti jednostavno i lako rukovanje samo jednom rukom.

Ako je potrebno detaljnije čišćenje od zemlje, prašine, morske soli i sl. ili zamjena oštećenih dijelova, nož se može vrlo jednostavno rastaviti na dijelove, a za svako rastavljanje i ponovno sastavljanje nije potreban nikakav specijalan pribor, već samo najosnovniji alat. Tvrde korice izrađene su od vrlo otpornog polimera, te posebnim utvrđivačem čvrsto drže nož na svom mjestu, a na poleđini imaju ugrađenu dijamantnu površinu za brušenje. Brusna površina nije najbolje osmišljena jer svojom veličinom ne slijedi dimenzije oštice noža te je korisniku omogućeno tek privremeno rješenje kad je potrebno na brzinu naoštreni sječivo. "Pravo" oštrenje noža se ionako izvodi na za to posebno izrađenim brusnim površinama ili strojevima. Na kraju korica nalazi se metalna bradavica s rezačem koja u paru s nožem čini škare za siječenje žice. Nosač je izrađen od gusto tkane i otporne sintetičke tkanine

koja čvrsto drži korice na mjestu, što je osigurano posebnim utorom (džepom) i dodatnim gumbima. Konstrukcija nosača omogućuje nošenje bajunete na remenu (opasaču), pričvršćenom na nogu korisnika pomoću dvije gurtne s čičkom ili na ramenom dijelu, te se mogu postaviti u bilo kojem položaju (noga, leđa, rame, prsa) jer imaju sve potrebne dodatke u obliku remenja s elastimerima koji nož drže sigurno i čvrsto na mjestu, a izrađuju se u crnoj, zelenoj, bijeloj i bež boji, ovisno o potrebama korisnika.

U današnje vrijeme kad je konkurenčija na tržištu noževa nemilosrdna, a broj proizvođača i njihova ponuda sve veća, potražnja za odgovarajućim nožem ne slabiti, dapaće, i dalje postoji potreba za kvalitetnim nožem koji bi ispunio sve zahtjeve svojih korisnika, bez obzira je li riječ o vojnicima, specijalnim policijskim postrojbama, lovциma ili zaljubljenicima u prirodu i vikend-izletnicima. Fulcrum je zasigurno jedan od takvih noževa koji će lako naći put do svoje ciljane skupine, a to su prije svega službene osobe, pripadnici vojske i policije, a naći će ga zahvaljujući prije svega svojoj žilavoj čvrstoći i zajamčenoj pouzdanosti koju je ovaj nož pokazao u različitim uvjetima. ■

U siječnju 1949. su UN-ovi vojni promatrači u sklopu UNCTAD povjerenstva raspoređeni duž crte razdvajanja, da bi 1951. mandat nadgledanja te crte preuzeila misija UNMOGIP. Unatoč mirovnoj misiji, Indija i Pakistan su vodili još dva rata u kojima se pomicala crta razdvajanja zbog čega je 1965. osnovana i privremena misija UNIPOM.

UNMOGIP - KAŠMIR (1948. -) (II. dio)

Nakon uspostavljanja UN-ove misije Indija i Pakistan su još dvaput ratovali oko Kašmira. Prizor je iz rata 1965. godine, kad je nakon početnih uspjeha Pakistanaca zavladala pat-pozicija

Tijekom veljače 1948. vođene su borbe jugozapadno od Srinagara, da bi indijska vojska u travnju pokrenula novu ofenzivu. Sukobi su vođeni i kod grada Jammua u južnom dijelu Kašmira, u kojima je bila izravno angažirana i regularna pakistanska vojska. Pakistanske su snage u ljeto zauzele područje oko gradova Skarda i Kargila. U protuofenzivi indijske vojske u studenom, potonji grad je vraćen pod indijski nadzor. Pošto su obje strane postale iscrpljene ratom a crta bojišta se ustalila, 1. siječnja 1949. su Indija i Pakistan prihvatali Rezoluciju UNCTAD od 13. kolovoza 1948. kojom se poziva na svršetak ratnih djelovanja.

Razmještanje promatrača

Prva skupina UN-ovih vojnih promatrača u sklopu misije UNCTAD je stigla u područje 24. siječnja 1949. te je počela s razmještanjem duž crte razdvajanja.

Stožer misije se nalazi u Islamabadu u zimskim mjesecima, odnosno u sjevernijem Srinagaru u ljetnim. Zaraćene su strane dovedene za pregovarački stol te je nakon višemesečnih pregovora 18. srpnja u Karachiju potpisani sporazum o razgraničenju Kašmira. Na temelju sporazuma dvije trećine kašmirskog teritorija je ostao pod indijskim nadzorom (uključujući i bogatu dolinu s većinom stanovnika), a jedna trećina pod pakistanskim. Određena je crta razdvajanja koju će nadzirati UN-ovi vojni promatrači.

U ratu je s obje strane poginulo oko četiri tisuće vojnika. Ukupan broj ubijenih u vjerskom nasilju koje je pratilo stjecanje neovisnosti premašuje pola milijuna, a prema nekim procjenama se penje na čak dva milijuna ljudi. Indija je u Kašmiru formirala administraciju na čelu s Nehruovim pouzdankom šeikom Abdullahom te

je nastavljena politička inkorporacija područja u Indiju. Abdullah je kao član indijskog izaslanstva sudjelovao i na zasjedanju UN-a u New Yorku. Tom prilikom je iznio argumente za pripajanje Kašmira Indiji. U studenom 1952. Kašmir je proglašen republikom s posebnim statusom prema kojem Indija nadzire samo obranu, vanjske poslove i komunikacije da bi 1954. bio potpuno priključen Indijskoj Uniji.

Vijeće sigurnosti je 30. ožujka 1951. Rezolucijom 91 odlučilo da UNCTAD bude transformiran u Vojno promatračku skupinu UN-a u Indiji i Pakistanu (United Nations Military Observer Group in India and Pakistan – UNMOGIP). Misija je imala zadaču nastavka nadziranja prekida vatre, izvješćivanja i istraže prijava prekida vatre počinjene s obje strane razdvajanja. UNMOGIP je desetljeće i pol uspješno obavljao svoju zadaču nadzora nad poštivanjem primirja, no uglavnom je bila riječ o manjim kršenjima koja nisu bila prijetnja cijeloj situaciji. Sve se promijenilo izbijanjem novog rata 1965.

Kratkotrajni drugi i treći rat

Islamabad je još od lipnja 1965. infiltrirao svoje vojne postrojbe u indijski dio Kašmira, da bi 1. rujna sukobi prerasli u opći rat prelaskom pakistanskih oklopnih jedinica preko granice kod grada Jammua. Pakistanske trupe uspijevaju prodrijeti oko 25 kilometara unutar indijskog teritorija, prijeći tako odsijecanjem indijskog dijela Kašmira od ostatka zemlje. Nakon tri tjedna intenzivnih borbi i velikih gubitaka naj-kvalitetnijih vojnih jedinica obje strane su dovedene u pat-poziciju. New Delhi i Islamabad su tri dana nakon poziva

Na dan 30. kolovoza 2010. u misiji UNMOGIP je bilo angažirano 40 vojnih promatrača, uz potporu 23 međunarodne civilne osobe te 48 lokalnih civilnih osoba. Zemlje davatelji vojnih snaga su Čile, Finska, Hrvatska, Italija, Južna Koreja, Švedska i Urugvaj. U misiji je od osnutka 1948. godine poginulo 11 njezinih pripadnika; od čega pet vojnika, jedan vojni promatrač, dva međunarodna civila te tri lokalna civila. Troškovi misije za 2010. godinu iznose 16,1 milijun USD. Trenutačno je zapovjednik general-bojnik Kim Moon Hwa iz Republike Koreje.

Vijeća sigurnosti UN-a na prekid vatre, 23. rujna prekinuli neprijateljstva.

Budući da su se neprijateljstva proširila i izvan crte razdvajanja, UN je osim UNMOGIP-a u rujnu 1965. uspostavio i Promatračku misiju Ujedinjenih naroda između Indije i Pakistana (United Nations India-Pakistan Observation Mission - UNIPOM) s 96 promatrača. Njihova je zadaća bila nadziranje prekida vatre na područjima izvan države Jammu i Kašmir. Nakon povlačenja trupa obiju strana na crtu razdvajanja otprije izbijanja rata, u veljači 1966. UNIPOM je ukinut, a UNMOGIP se vratio svojoj prvočitnoj zadaći.

Treći rat između Indije i Pakistana, koji se potkraj 1971. razvio iz građanskog rata, u Pakistanu je doveo do novih borbi na području Kašmira te do promjene crte razdvajanja. Pakistanska je vojska uspješ-

no potisnula Indije s područja Chhamb-a, dok je kod grada Akhnura došlo do petodnevne tenkovske bitke. Prekid vatre je stupio na snagu 17. prosinca 1971. a Vijeće sigurnosti je Rezolucijom 307 tražilo trajan prekid vatre i povlačenje vojnih snaga obiju zemalja na položaje iz 1949. U ljeto 1972. Indija i Pakistan su potpisali sporazum kojim se utvrđuje crta prekida vatre u Kašmiru, a koja s manjim odstupanjima slijedi crtu uspostavljenu sporazumom iz Karachija.

Budućnost misije

Kašmir je, uz Palestinu, do danas ostao najdugotrajnije neriješeno pitanje izneseno pred Ujedinjene narode. Teritorij je ostao razdijeljen na tri države. Tu su indijski dio pod nazivom Jammu i Kašmir, pakistanski dio podijeljen na provincije Azad i Kašmir i Sjeverno

područje. Nakon pakistanskog ustupanja najsjevernijeg dijela Kašmira Kini i kratkotrajnog rata Kine i Indije 1962., sjeveroistočno je područje Aksai Chin, koji se dotad nalazio pod indijskom vlašću, došlo pod kinesku okupaciju. U Kašmiru je nastavio tinjati unutrašnji sukob između pristalica odcjepljenja od Indije i zagovornika jedinstva s Indijom tzv. federalista, dok se na crti razdvajanja događaju povremeni oružani incidenti između indijske i pakistanske vojske koji su kulminirali 1998. tzv. Kar-gilskim ratom koji se uglavnom sastojao od topničkih dvoboja.

Indija i Pakistan se danas razilaze oko budućnosti i uloge mandata UNMOGIP-a. Indijska je diplomacija nakon sporazuma 1972. zauzela stav da je mandat UNMOGIP-a prestao budući da je bio vezan uz nadzor vatre iz 1949. Pakistan favorizira nastavak misije i prema UNMOGIP-u je zadržao afirmativan odnos. I dalje povremeno ulaže prigovore zbog kršenja prekida vatre. Indija je prekinula s takvom praksom te ograničila aktivnosti UN-ovih promatrača s indijske strane crte razdvajanja, premda i dalje osigurava logistiku misiji. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Podaci iz srbijanskih izvora o stradanju srpskoga stanovništva u Oluji za koje nisu odgovorne hrvatske snage (I. dio)

Svaki se narod mora suočiti s tama-nim stranama svoje prošlosti ako želi objektivno prikazati vlastitu povijest. Presude na hrvatskim sudovima pripadnicima hrvatskih snaga za počinjena nečasna djela, tekstovi u pojedinim udžbenicima za povijest u hrvatskim školama o II. svjetskom ratu i Domovinskom ratu u kojima se spominju i nečasne radnje na "hrvatskoj strani", prilozi u medijima i drugi primjeri pokazuju da su Hrvati u velikoj mjeri upoznati i s negativnim primjerima iz svoje prošlosti. Kad se u obzir uzmu razmjeri i posljedice srpske agresije na Hrvatsku u Domovinskom ratu, te relativno kratak vremenski odmak od završetka krvavoga rata u Hrvatskoj, vjerujem da su u "suočavanju s prošlošću" Hrvati daleko ispred mnogih naroda koji su imali sličnu sudbinu. Reakcija većine hrvatskih političara i najvećega dijela hrvatskih građana nakon donesenih presuda Haškoga suda o "udruženom zločinačkom pothvatu" i osudama hrvatskih generala Ante Gotovine i Mladena Markača ne pokazuje "nespremnost Hrvatske na suočavanje s prošlošću", nego ogorčenost zbog nepravedne presude. Osuđeni hrvatski generali nisu provodili "zločinački pothvat", niti su odgovorni za ubojstva civila, stoga prihvatiti izrečenu presudu ne znači suočiti se s prošlošću, nego pomiriti se s nepravdom.

Držim da je važno stvarati i njegovati svijest u društvu o tome da počinitelje zločina treba kazniti, a žrtvama odati počast, bez obzira na to kojoj strani, narodnosti ili vjeri pripadaju. No, osudama nedužnih prava nije zadovoljena, pa tako ni žrtve ne mogu dobiti barem simboličnu zadovoljštinu. Jednako tako, javnost treba objektivno informirati o događajima, uzimajući u obzir okolnosti u kojima su se dogodili, a podaci koji se pritom navode trebaju biti točni i cjeloviti. Primjer netočnog ili nedorečenog informiranja javno-

sti je opetovanje ponavljanje podataka iznesenih u knjizi Hrvatskog helsinskog odbora (*Vojna operacija Oluja i poslijе – izvještaj*, Zagreb, 2001.) da je tijekom i nakon "Oluje ubijeno više od 600 civila" te da je zapaljeno 22.000 kuća i izbjeglo oko 150.000 Srba".

Naime, informacija o "više od 600 ubijenih civila" tijekom i nakon Oluje u najmanju je ruku nedorečena, jer se uz broj ubijenih ne navodi tko ih je ubio, pa mnogi automatski ta ubojstva pripisuju hrvatskim snagama, što nije točno. Uz to što nije riječ samo o "ubijenim civilima" (što je manje važno), posebice treba naglasiti da pripadnici hrvatskih snaga nisu odgovorni za sva stradanja građana srpske narodnosti i njihove imovine u Oluji, kako se to sugerira. Dokumenti to izričito potvrđuju za dio stradalih, a za dio ubojstava nije poznat počinitelj, niti su poznate okolnosti u kojima su se ubojstva dogodila, pa nije moguće ni pouzdano zaključiti tko ih je ubio. Primjeri koji će se navesti u ovom serijalu neće umanjiti odgovornost pojedinaca na hrvatskoj strani koji su tijekom i nakon Oluje počinili zločine, ali će upozoriti da smrt dijela stradalih Srba tijekom Oluje nije uzrokovana djelovanjem hrvatskih snaga.

Primjerice, tijekom Oluje neki pripadnici srpskih snaga pregaženi su tenkovima ili su ubijeni prije dolaska HV-a; takva sudbina zadesila je čovjeka kojeg je u "milicijskom" autu u Kninu prije dolaska Hrvatske vojske pregazio tenk SVK: ... Na desnoj strani putića (prema upravi Dizel depoa) našao sam jedan milicijski "stojadin". Tragovi su ukazivali da ga je pregazio tenk. Bio je potpuno spljošten, a iz auta je virila ljudska noga. ... Krenuo sam dalje prema Komandi korpusa ... Ugledao sam jedan automobil "lada" ... u ladi su sjedila dva čovjeka u maskirnim uniformama Vojske RSK, stari oko 25-30 godina... Automobil je bio sa strane

izrešetan mećima u visini grudnog koša. Tada još HV nije ušla u grad, pa ne znam kako su poginuli. Sigurno je da su ubijeni rafalom paljborom. (HHO, *Vojna operacija Oluja i poslijе*, str. 27). Poznata je i priča da su tenkovi srpske vojske u povlačenju pregazili kolonu vozila srpskih izbjeglica na Banovini. Tako je, govoreći o "tužnoj koloni od 32.000 izbjeglica", dopisnik *Večernjih novosti* iz Zagreba Milenko Predragović naveo da: "očevici tvrde da je tu tužnu kolonu izgazio tenkovima srpski general Mile Novaković, prilikom bežanja sa Petrove gore". Dakako, on smatra da hrvatski mediji interpretiraju tu verziju s ciljem okrivljavanja "srpskog rukovodstva za sudbinu izbjeglica". Čak sugerira da je kolona pregažena "srpskim, ali zarobljenim tenkovima". (Milenko Predragović, "Kolona izgažena tenkovima", *Večernje novosti*, 14. VIII. 1995.) Da ta konstrukcija nije točna, odnosno da su srpski vojnici pregazili kolonu vozila srpskih izbjeglica, potvrđuju i sjećanja sudionika Oluje.

Izvori potvrđuju i primjere samoubojstva osoba srpske narodnosti u tom kaosu. U prilog tome je i razgovor novinarke sa Srbinom izbjeglim iz Hrvatske: ... *Dok mi priča* (op. izbjegli Srbin) o brojnim samoubistvima na putu, pomrlim bebama i starcima, nedostatku hleba i vode, njegov strogi i vidno raspoloženiji kolega upozorava i njega i mene da to ništa nije za objavljivanje napominjući da je sve u redu, ali da je zabranjeno da se bilo šta o tome piše. Ko je zabranio, pitam, gospodin sleže ramenima i odlazi. Dalje se navodi: *Jedan se stari ubio, dvadeset drugo godište. ... Sišao s puta u kukuruz i ubio se bombom... Srušen je most na Novoj Gradi (?) i tu se jedna žena ubila. Kad smo naišli na most, ona se samo uhvatila za ogradu i bacila se jadna u vodu ("Progoni istočno od raja", Intervju, br. 367, 25. 8. 1995., 5).*

(nastavak u sljedećem broju)

Vukovarska bolnica

Na hodnicima tvojim, odzvanjaju imena
Na hodnicima tvojim, živi mnoštvo ljudskih sjena
I kao da nas žele uhvatiti,
Taknuti u svojoj tami
Što poharao ih užas
Daleko od svega, a bili su sasvim sami
Na hodnicima tvojim živi siromah
Koji obnavlja svoga duha
Al' kao da za njeg nitko nema sluha
I sada osjeća se krivim,
Jer ne može ništa reći
Al' kucnuo bi srcem živim
Na hodnicima tvojim
Stojim
Brojim
I gledam
I šutim
I gledam, i slušam
I žamor slutim
Al' kao onog dana ništa nije isto
Na hodnicima tvojim sve je čisto
Sve je na svome mjestu
Al' imam neku bolnu misao čestu
I nema ni kaplje suze što prolila su djeca tvoja

Nema kaplje, nema znoja
Nema ni traga gladi
Već samo komad crne zemlje što ih negdje u ovoj
zimi hлади
Nema ničeg
Već misao koja
Misao koja luta u svakome od nas
“ovi ljudi nisu doživjeli spas”
I imena, koja su na pločicama tek crna sjena
Tek su jeza na hodniku bolnice tvoje
Tek su trenutak priče
I stih pjesme moje
Tek su trenutak
Al' kolike se žrtve broje.
“Svim žrtvama Vukovarske bolnice”
Marija TRBIĆ

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavlјivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Sarajevska cesta 7, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrovojnik@mohr.hr

BIBLIOTEKA

FILMOTEKA

THOR

- avanturistički
- režija: Kenneth Branagh
- distribucija: Blitz film& video
- uloge: Chris Hemsworth (Thor), Natalie Portman (Jane Foster), Anthony Hopkins (Odin)
- trajanje: 114 min

U središtu priče je moćan i arogantan ratnik čiji nepromišljeni potezi ponovno raspiruju prastari rat. Zbog toga Thor biva prognan na Zemlju gdje je prisiljen živjeti među ljudskim bićima. Kad najopasniji zlikovac iz njegova svijeta posalje svoje najmračnije sile u napad na Zemlju, Thor shvati što je potrebno da netko bude istinski heroj. Priča o Thoru priča je o mitskom putovanju jednog čovjeka od princa rođenog da naslijedi prijestolje do skromnog superheroja koji zasluži pravo biti vodom...

Svega nekoliko tjedana poslije Solomona Kanea u kina je stigla još jedna adaptacija legendarnog stripa. Ovaj puta riječ je o Thoru, Marvelovu superjunaku iz 60-ih. Rezultat je nažalost prilično isti. Način na koji se Thor od razmaženog derišta transformira u ljubaznog, ali odlučnog vladara svijeta teško da može biti površniji. Redatelj ugleda Kennetha Branagha kako je razočarao ovakvim filmom. Branagh, inače poznat po svojim adaptacijama Shakespearea, i ovaj je put najavio da će upotrijebiti motive iz nekih njegovih drama. Način na koji je to napravio ne može zadovoljiti nikoga tko je stariji od šesnaest. Za starije pripadnike internet naraštaja vrijede neka druga pravila. Pokraj Ironmana, X-Mena ili Riddickovih kronika, stari strip-junaci ne mogu naći svoje mjesto pod suncem. Zato mi se čini da ovakvi likovi trebaju ostati u mirovini. Čujem da se u Hollywoodu spremaju remake Robocopa. Ne očekujem ništa dobra od toga.

Leon RIZMAUL

VREMELPOV

12. svibnja 1935.

Umro maršal Pilsudski

Poljski revolucionar, vojskovoda i državnik Josef Piłsudski, koji je umro 12. svibnja 1935., na kontraverzan je način obilježio europsku i poljsku povijest prve trećine XX. stoljeća. Istodobno slavljen kao nacionalni junak, ali i obilježen kao diktator, Piłsudski je od I. svjetskog rata pa sve do smrti imao odlučujući utjecaj u poljskoj politici, a bio je i važna politička ličnost u međuratnoj Europi. Njegov najveći uspjeh bio je ponovno stvaranje neovisne poljske države, 123 godine poslije njezine podjele između susjednih velesila. Piłsudski je od mladosti bio zagovornik poljske neovisnosti. Rano je postao član i vođa Poljske socijalističke partije. No, socijalističku ideju napustio je kada je postigao željenu poljsku neovisnost. Glavnu prijetnju Poljskoj Piłsudski je vidio u Rusiji pa je u I. svjetskom ratu surađivao s Njemačkom i Austro-Ugarskom zapovijedajući Poljskom legijom. Nakon Oktobarske revolucije okrenuo se silama Antante i u političkom vakuumu poslije poraza Njemačke i raspada Ruskog carstva i Austro-Ugarske proglašio je neovisnu Poljsku. Ipak, priznanje Zapada stekao je tek kada je u vladu uključio glasovitog pijanista Ignacija Padarewskog. Pomoglo mu je i to što je u sovjetsko-poljskom ratu pred samom Varšavom "čudom na Visli" zaustavio Tuhačevljeve boljševike koji su revoluciju htjeli pronijeti sve do Berlina. Piłsudski je u dva navrata bio čelnik poljske države. Nakon kratkog povlačenja iz politike na vlast se vratio 1926. državnim udarom i postao diktator. Od tada pa sve do smrti bavio se prije svega vojnim i vanjskopolitičkim poslovima nastojeći očuvati Poljsku od njemačkih i sovjetskih posezanja.

6. svibnja 1994. – otvoren tunel ispod La Manchea

7. svibnja 304. – mučeništvo svetoga Duje

8. svibnja 2001. – papa Ivan Pavao II. ušao u džamiju u Siriji

9. svibnja 1945. – kapitulacija nacističke Njemačke

12. svibnja 1937. – okrunjen britanski kralj George VI.

12. svibnja 1965. – Zapadna Njemačka uspostavila odnose s Izraelom

Leon RIZMAUL

Mladen KORADE

Kratka strojnica Sudajeva PPS-43

Nakon njemačke agresije 1941. u Sovjetskom Savezu se javlja potreba za jednostavnim, brzim za izradu i jeftinim komadima oružja. Kad je riječ kratkim strojnicama, prvi odgovor je nađen u Špaginu PPŠ-41 (*pistoljet puljemjot Špagina*), koji je bio jednostavniji za uporabu i proizvodnju od svog prethodnika – PPD-34, ali nije bio veliki tehnološki iskorak. Iste godine u opkoljenom Leningradu započinje rad na razvoju kratke strojnica. Težilo se brzoj proizvodnji u velikom broju, u uvjetima okruženja i opće nestašice sirovina, obučene radne snage i sve to na ograničenom i primitivnom strojnom parku. Već 1942. započinje serijska proizvodnja kratke strojnica u kalibru 7,62 x 25 mm, nazvane po konstruktoru PPS-42 (*pistoljet puljemjot Sudajeva*). Tijekom serijske proizvodnje i borbene uporabe uočeni su nedostaci koji su ubrzo otklonjeni i 1943. je nastala

TT podaci

Kalibr: 7,62 x 25 mm
Masa prazne strojnice: 3,04 kg
Duljina: 615/831 mm
Duljina cijevi: 250 mm
Kadence: 550 metaka/min
Kapacitet spremnika: 35 metaka

kratka strojnica Sudajeva 43. PPD 43 je bio obrazac po kojem je trebalo osmislići i proizvesti oružni sustav, jednostavan i brz za proizvodnju, djetotvoran, pouzdan i jednostavan za korisnika. Svi dijelovi tijela i mehanizma strojnice izrađeni su isključivo od prešanog čeličnog lima, cijev i zatvarač s nosačem povratne opruge su jedini dijelovi koji su zahtijevali tokarenje i glodanje. Vrijeme izrade za jedan PPS 43 je više od dva puta kraće od proizvodnje jednog PPŠ 41. Cijev je tvrdo kromirana i može izdržati

20 000 ispaljenih metaka, a zatvarač je izrađen od vrlo kvalitetnog nitriranog čelika. Sve je zamišljeno i izvedeno vrlo jednostavno, zatvarač bravi masom i predstavljačno opruge pa je broj pokretnih dijelova sveden na najmanju moguću mjeru. Stražnji cilnjik je preklopni i podesiv na udaljenosti od 100 i 200 metara. Rameni oslonac je izведен po uzoru na njemačke strojnice MP38, ali se preklapa na gornju stranu oružja. Površinska je zaštita izvedena bruniranjem. PPS 43 je golem korak naprijed u konstruiranju i proizvodnji pješačkog oružja i postavlja standarde kojih se konstruktori i danas moraju pridržavati. Do 1946. u SSSR-u je proizvedeno više od dva milijuna komada. Poslije rata je proizvodnja pokrenuta u Kini i Poljskoj, iz koje dolazi i primjerak u zbirci Vojnog muzeja.

HRVATSKI VOJNIK

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
 Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)
Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)
Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)
Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr), Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com)
Lektorice: Gordana Jelavić, Milenka Pervan Stipić
Urednik fotografije: Tomislav Brandt
Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin
Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković, Damir Bebek, Predrag Belušić
Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937
Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322
Tisk: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb
Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr
Naklada: 5000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)
 Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2011.
 Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.sasspecialairservice.com

Stranica je posvećena SAS-u (Special Air Service), britanskoj postrojbi koja je otac modernih vojnih specijalaca. Budući da SAS ima dugačku tradiciju i autori stranice imali su mogućnosti učiniti je bogatom i informativnom. Nisu je propustili, na www.sasspecialairservice.com možete se zadržati dulje vremena. Tu su povijest postrojbe i pregled glasovitih operacija, aktualni ustroj, selekcija, pregled psihofizičkih uvjeta i testova, naoružanje, multimedija, trgovina... No zamjerkako se ipak može staviti na prilično skroman izgled stranice, zato vam možemo preporučiti i www.eliteukforces.info, sa sličnom tematičkom, ali ipak opširniju i šareniju.

D. VLAHOVIĆ

www.hrvatski-vojnik.hr